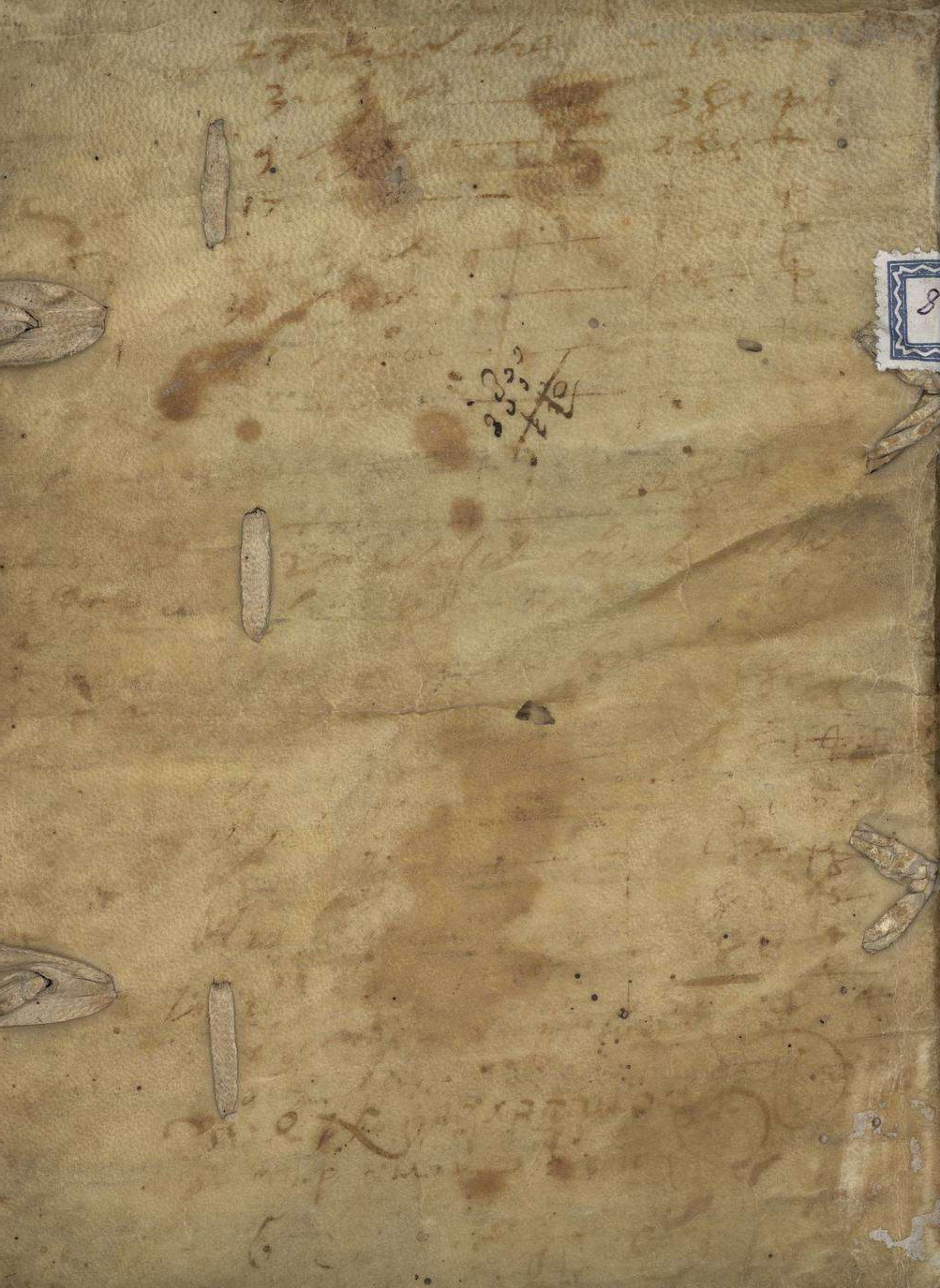

·4·

[illegible] [illegible] qualitas probatur quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] remissionis [illegible]
[illegible] quod illud quod sic est non [illegible] ad [illegible]
si forma activa talis esset non haberet ad mo-
tum [illegible] per comparationem ad motum ut patet quia
stante forma substantiali non variata
intensa vel remissa quantitate variatur
magis in velocitate vel tarditate ut oppinio
dicit. ¶ Similiter si forma substantialis esset principium
principium motus et forma activa esset principium
[illegible] subordinatum principium
substantialis non potest naturaliter [illegible] forma quod [illegible]
[illegible] forma activa in sua operatione
[illegible] [illegible] naturali [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia tunc ignis potest calefacere sine
[illegible] superfluerent principia activa
in agendo. ¶ [illegible] [illegible] [illegible]
non aqua calefacta in [illegible] [illegible]
se ad frigiditatem [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] nisi per formam substantialem ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] formis [illegible]
[illegible] forma substantialis in aqua activa est
[illegible] principium [illegible] [illegible]
in qualitate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia non [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]

·2·

[illegible] [illegible] sic maior perfectio in agendo
est forma substantialis [illegible] quam materia [illegible]
non [illegible] forma substantialis [illegible] sufficit
principium forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
omni formæ substantiali [illegible] [illegible] qualitas activa
[illegible] [illegible] et corpora [illegible]
non [illegible] [illegible] in [illegible]
quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] ¶ [illegible] quod forma
substantialis non sit aliquo modo principium motus

·4·

[illegible] quia tunc [illegible] forma activa
¶ [illegible] tunc eadem [illegible] est natura
[illegible] [illegible] [illegible] in principio [illegible]
et quia [illegible] sanitatis [illegible]
[illegible] et natura sit ¶ [illegible] tunc [illegible]
posset in formam substantialem quod [illegible]
ab omnibus quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tanto [illegible] instrumenti
[illegible] [illegible] effectum perfectio ¶

·9·

[illegible] voluntas est perfectior quam [illegible]
[illegible] natura [illegible] instrumentum
[illegible] [illegible] effectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] instrumentum [illegible] [illegible]
substantialem [illegible] agens [illegible] in [illegible]
quod est instrumentum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible]

Liber primus filia

Deus qui es summa nostra sapientia et amor, cui tua bonitas est ad finem gloriosae inceptionis hanc nostram geometriam

Omnia brevis innenio amabilia et iucunda breui investigatione secreta et tantae utilitatis mensurarum sensibilium imaginabilium et hac investigatione facit scire praecipue arcana in hac arte [illegible] olim cum hoc vocabulo et tempore ad intelligentiam [illegible] quibus quem vocabulo antiquae geometriae ignorantiam istam intelligere possit et idem faciunt de numero plano q. [illegible] nadir et figuras [illegible]

De [illegible] ne [illegible] hac

Ista in duos libros est diuisa primus liber tres habet partes primus pars est de quadratura circuli et de triangulatura quadrata secunda pars est de extensione linearum circuli quadrata et tertia 3ª pars de multiplicatione figurarum secundus liber 3. habet partes primus pars est de narratione quae facit de vnitate quia secunda est de principiis geometriae et de quibusdam principiis illius 3ª pars est de quibusdam et solutionibus earum quae facit de quibusdam dubiis geometriae

De primo libro

Ista pars in 3ᵉ partes diuisa primus pars est de inuestigatione quae facit de quadratura circuli et de eius triangulatura et [illegible] de triangulatura quae [illegible] in primo de primo parte dicemus In hac parte oportet ponere

Nicolai Orandis

Hanc fig. que vocatur figura magistra
lis et vocatur fig. magi. quia per ipsam investigabimus
diversas aliarum figurarum quoad ∠ et ∆ quod
triangulus est de uno circulo scilicet quia in ipso apparet

Alium quadrangulum in A per domos aut cam
as equales in capacitate quia scilicet quia in ipso
apparet et per unum circulum gtentum est quia quinque per
maiorem quadrangulum figuratur per .a. b. c. d.
Et circulum est in medio maioris quadrangulum et minus
quia figuratur est per .e. f. g. h. Et circulum natum quo
figuratur per .i. k. l. m. n. o. p. q. et tunc plus quar
tum fuit .e. f. g. h. Inter quinque maiorem et
minus potest est in medio unum quadrangulum figuratum per .r. s.
t. v. et ille est quadrangulum quod investigamus

ex ipso circulo est quadratum ipsum circulo ex quadratum equale
nates et generatim ex capacitate. Et hoc apparet
ad sensum et arte tu et hoc volui in hunc modum
Si circulus qui est equalis inter quadratum maius
et minus equalis existat. Hoc est in propositione ex
una sit ad alium ex quadratum de .x. s. t. n. sitque
oz de necessitate et si circulus fuerit .m. domos
et quadratum duodecim domos equales circulum
sit et terque quadratum in me duorum quadra
gulorum sit circulus videlicet valet 8 3 quadratum qui
est in me tu sic circulus ex in po circulus est qua
dratum ipse volui investigare quadratum circulum sic
oz et numerum qui equalitatem est in me et ex
sexdecim unitatum sit numerus duodecim unitatum
Dic circulum sit in me quadratum qui habet sexdecim
unitates ex in me quadratum qui habet octo unitates
et habet unitatem esse equalem ei oz et circulum sit dig
in .m. unitates que valent illas unitates et
gratium de quadratum minorum ex illas et habes unitates sig
tao p. e. f. g. h. valet 8. e. f. g. h. semes ipsas
et valet .i. k. l. m. n. o. p. q. Dic sequitur et circulum
habet 4or lineas collaterales in quibus .i. k. l.
m. n. o. p. q. tran in ipsis ille 4or linee sunt cir
cumferences habet ex una h linea que est equalis his
4or lineis ex quo habet plus et minor quadratum ex
illo quinto lineo e me et et circulum est equalis in
tez .a. b. c. d. et .i. k. l. m. n. o. p. q. Quorum
valeat 4or lineas collaterales minoris quadra
gulum ex una plus equalis cum ordine sic

et gpassu facimus unu lineam rectam sicut e. cum bmis va
lentes e.f.g.h. et i.k.l.m.n.o.p.q. deinde illa
linea dimidia in 4or bmis partes aut lineas equales
et facimus unum quadrangulum qui habet .r.s.t.u.
q appetet ad sensum et in centro illius et quali po
nimus pedem cum passus et cum alio pede facimus ar

qui tm habet quantum circulus fig magistralis et in
circulo est quadratum circulari et in quadrato est circulus quadra
et hi equales sicut geometria et ita sit q.e.f.g.h.
et .r.s.t.u. equales valent Probamus et q circ
est quadratum per unam quinta lineam additam 4or lineis
minoribus quadratum de quibus .v. lineis una recta h
neat fecimus sicut p.p.h. et una v. bmis addi
gebat 4or bmis tantum quia minor ex no plus nec min
onsum est p quadratum de .r.s.t.u. qui d in fig

magistrali est qm est linea quadrata de .a. b. c. d. et q̃ 3
drangulus de .i. k. l. m. n. o. p. q. sic erit de .e. f.
g. h. Cum ita sit q̃ si longes lineas de .x. y. non
ees simpl. de h̃ lineis de quibus est et bates plus
aut mq̃ quales de ipsa fieri non posse, qm ita stares

sr mo .viij. et .xvi. sic facies .e. f. g. h. et .i. k.
l. m. Volus adhuc p hac fig̃ que est pentagon
phare q erit qnas possit p lineas de .x. y. dmsto
sr 4o pres equales de quibus est quadrangulus sive
tetragonus inquo erit est quas et phas q̃ nl Et .b.
lineis circumferentibus .i. pentagono grenis cu bno
fepra lineas fiacimus bno lineas ecdas que tm ita
les et no plus nec mq̃ sic fac lineas de .x. y. et h
appares ad illas lineas qpassi mensurei et ipo oz nccio q
tetragonus factus ex lineis de .x. y. valeas sr

Hinitz Marcy equals

capacitate et gyrum circulorum de e. f. g. h. et si non fo
cerit ipsa sine plus et minus non valerent lineae circu
facto de pentagono et de i sexus lineae Dicitur quod in
pentagono habemus quinque lineae in uno. 6. lin
uales lineae de. p. y. ita quod circulum mixtum habet per quod
figura septangulus et quod figura octangulus et octo an
gulus. Ad quod in quadrato ad sensum habet per addendo
cum figura unus lineae dicitur quod est decimus quod figura
pentagonum et sic longe geometrice et vocatur longitudo
geometrica quia sic ipsa multiplicantur per arcus scilicet

De triangulatura circuli

Inuestigandum triangulatura circuli dicit quod
circulus tria gyrum quantum tres sine trigonis et
trigonum tantum quantum circulus. Ad quod sidera
est quod angulus circuli et quam est de tetragono est

magis capax ad generandum ipsum angulum acutum dicitur
trigonum quam ipsum trigonum sine triangulum
sicut ut circulum lineae et mensuram longiores quam
circulum tetragonum hoc est dictum quod unum trigonum
tam de superficie generare non potest sicut unum tetragonum
exponitur lineis circulis in equalibus quam de quatuor
triangulis longiores lineas habere quam quatuor quam
potest considerare ex quo sic est capacius quadrangulum in
minori capacitate circulus est tali sicut est circulus e
f. g. h. in minori quam maioris et quam minus ergo
investigare mensuras de quibus facere possumus tria
gulos in circulis triangulum quas hiismodi mensuras
in hunc modum accipiamus Accipiatur in magistralis
unum lineam diametralem minus quam que per centrum
duobus angulis usque ad circulum et ex quadam lineis eq
libus illi lineae diametrali faciamus unum lineam
signatam g. a. b. et de ipsa fiat 3um equalis lineae
et exponatur 3 fiat unum triangulum rectum et sunt
tres tali ponantur unus pes quasi et cum 2o fiat alia
equalis circulo de. e. f. g. h. et sic circulus et
angulum in illo triangulo quem tunc valet. c. d.
e. triangulum sicut f. g. h. circulum et hoc apparet
ad sensum dictum est quod capacius quadrangulum
est in minori capacitate circulus tali quia quia
de. r. s. t. u. est de 4or lineis ut dictum est et
triangulum est de 4or diametris et quadrangulum est in
minori circulus et tali sunt respectu capacitatis ex quo
lineae de. r. s. valeat mediam lineam plus quam

linea circ de .r. .s. .t. .n. et minor me linea sit
ne de .a.b. de quo est triangulus sicut circ est tri
et ita fiet quadrangulus sicut capacitate in me et
est tris q vna linea q po de duabus medijs
lineis equalibus et una e maior q linea circulari
ris extensa in arca et a linea minor q sit
de .a.b. Et si q pbar q mesure sint recte et
vere et quibus circulus est triangularis et ita sit
q si certis ptes aut pauciores no possit ee qua
in me capacitas circ et tri

De triangulis
tria quadran

Ronadinus quadratura et triangulatu
ra circ ni q qas duas pbines pbare
nolunt triangulare quadrangulis vides q
et idez circ tria nals sic vnus quadrangulus et qua
sic circ et hic habere circulus sit ad unum tri
ozde necessitate q ille quadrangulus et ille tri

equalis² valeant quia si equalis non valeres non
lere non posses cui. uno et eodem circulo Dates
8° equalis unus quadratus est tot et hoc apparet ad hoc
in figura a. b. c. signis q̃ dates superficies inquantum
sunt d. e. f. g. Ad ponendum in sit quadratum
et tot oz q̃ possit tot deinde q̃ investigetur
centrum et quilibet centrum sit de quadrato et tot
et quadratus equalis dates incapactare quoniam
et idem centrum uno in 1° exponere

De fig plena

Figura ista uocat plena qz ad p̃ est de cr
quadrangulo et tri qui equalis dates q̃
capacitare diuinum et q̃ est fig plena
in qua cr quadrangulo et tri in uno centro q̃
ticipat et in quatu sui fig quales et

do oes figras cu ira his q ou stata sint exposim
phorbg cho ira oes figr qo sine sint ntes si
ne ncpficiales descendunt ex diuersaz de figr
crcl qua est tcl sic fig zoio ex fig sciz
sqnrbg qnda pres excentu figrum ex de qua
ex a triangls ex io ipsa sed est bo qm ipo
zcas facere sndiam scdz naz crcl qua ex
tcl Ad faciendu zonc figr plenu ozo
facere trian ex p. sinos qua deinde circu
ex hthm qoes tres fige zcas ide ce
tcuz ex quetz sit sr medio circuli
De 2a gre

Si hac gre subtilizare p sonos ere
sione lineare circulorum qua expensio
ne facinus q z magna ne cu ira his q
sunt circulares sine sit ntes sine ncpficiales
cu q passu facta sr superficie no possit expe
di Et hac subtilitas ne facit sr sed mz
sr p gre in qua p planos qua et tcl crcl di
posuimus q capacius quadrangulu est sr medio
capacitatis circuli et tcl ex io p planos q hui
est de c. y. q2 batz 4oz unitates circuli qm
est subtilis ma batz plus me unde q lineae
circulares crcl ex p lineas de a. b. vales
plus q illa me unde sicco onsuz est q qm
possz expendere lineaz circuli qm est sr fi
plena no valeres nisi 3es unes ex me linea

quadrangulo exprense in c. y. et hui de a.b. 6
valeces plus q̃ lineo circulo una vnyrase
quadrangulo Et g̃ in ma omis q lineo ex
circulo expresso est magis breuis q̃ lineo
qua ꝗ me vnx exq̃ lineo triangulo bno vnx et
vtenꝰ orbo figis equalibo q capacitase Sedz
q dreing de 10 lineo circulo expresso et
valense vnx. me vnx quadran dica p de
p nbo limitaro vel lineaco que ft in fig
magi sic lineo circulo de .e. que tu natz
quatu lineo recto de .i. k. et tu plus q̃
quaeso p vnitatu et medio q̃ quaeso
vnras de i. k p lineo rectoz Indmo expre
sione lineaco circulaco et quo natez cu
lineo recto p extensitase et sedz q̃ est de
dmo q fig magistrale dacy p p fig quinq
angloco seco angloco 2o de aro Sedz naz me
suraz facitaro q capacitase circulo quo ꝗ est tri
q quo q capacitase in 2o p x Eunq libro
cum hunq in 9o passu p q sideraco vbi trai
pz sed de quantaz ymagi nio q quo es
tisas sic mesurace transitoce lineo circu
lare in faciendo recto et mesurado rpaz in
aro cu lineo recto quo ꝗ es triangli 2 de quiq
q sideraneo multiplica vnx imaginario que
se mitis et vnificas in hpoz transan
cio et to vtinqis secreto vtilia in opo
nbo fig et de 4o dabi ed in 4o 3a p x

De 3ª gre

Sta gra est de figra decima de primo et ipsa ondemo quo quedam fige ab duo decimae et quo cum una figa duo dazimes sucas et onde quo quedam gres equales bales cum ab ir uno et eadem figa Hanc figam est de uno triangulo recto et trans gressum dimidii in 4ª gres equales valente uno gre ad sensum et exhoc figa accipimus medietate de triangulo

De figa medij triangli

Et c figa medij triangli in 3ª gres est les dimi sensum in ipsa apparet ad fig g. a. b. c. valente tm una dono sic ad sensum capacitate et sing fice figa si quide figa est instes ad forandi g ipsa gres equales in duo figuris et q. a. b. c. equale valeant probare volumus in hac modo

Dictus est in p̄ pre
supra figurā magi
Acute q̄ cr̄ de .e. f.
g. h. est in mē quia magis
et minor est vna tā
ne quia sicut q̄ s̄
qat fig̃ domus de .b.
est in mē domus de .a.
et de .c. in q̄ sexde
cim domus equales
fig̃ mag̃ ut sideratur
in qat fig̃ inte .c. et
ipsius domus nōne
est .b. quia est .a. tres
ne domos est q̄ sui anti magis hus acuti q̄ ang
de .b. est vo .c. q̄ sex nātz suorū angloꝝ ipsi nātz
angloꝝ de .i. k. l. m. n. o. p. q. in fig̃ mag
est q̄ se octo vni es q̄ acuti suorū angloꝝ at
quirit vnatz vni de .b., q̄ ipsi anguli magis h
tes cr̄lo q̄ .c. et q̄ illa vnitas q̄ inferitur de .a.
.b. et quia domus .c. inferit vna vni ab .a. 2
natz dum .b. cū domus de .a. sit magis exterius
in longi q̄ domus de .b. que cū quadrangulo ma
iore sit subtriplum q̄ domus de .a. est q̄ .c. in no
no gradu sexdecim vni tam est .b. in .xm. et .a.
in .xlv. inte .c. nōne vni est .b. 4or est .a. q̄

De fig̃ trium trianguloꝝ

Ec fig̃ est de 3bus triangulis opposita quo
quilz tamen vatz sic alius q̄ generata est

mesura cum me triangulo y linea recta q̃ hic est
y diametro istig figr qm equales sunt in quanto
re est triangulus de .a. est in eo y gcodm est tri
angulus de .b. In .em. est trigl de .c. In nono sccu
do dara e doctrina quo cum me trigl eo fiat
ponere vm triangulo in a valenx tm tria
gulo q̃ vatz trigl gnes est ro ecfig vnlio
est ad ponendo mesuras suas ad inuicem valen
re in vna mesura q̃ quatu vatz a pecz
nãz est vtile

sy duo tri dum sint in pres equales cu
ra sit q domg vnyg lirea tri vatagas sic
domg alterig et tri de. a. b. c. facig cu me
sura medy tri duplicata in q̃ facas tri et dos

de. a. Ras in desimo sexto grado et domg de
b. in. xm. et de. c. in nono Alig tri qui est de
d. e. f. mesura est p simile nz bidz q de sec
decim domb figure mag octo faciz vnz de
plices et et orbg facing vno lineo recto de
inde ex ipo facing quinq z res equales et et
quinq dang duas. d. et una dang ad. e et
~~quas acimus no~~ et duas ad f. et sicu
cing qz. d. f. sint magis acutos angulos ~~bas~~
duabg viabg q. e. que ipas acutas no sint mli in angulis in
tercio orbg et. e. tres angulos rectos 4o vicibg duos
intra et duos extra et. d. f. no sint mli duos

et ro oz dare ad d. f. A. mesuras .b. et ad e. b.
iste fig. vnles sus Inq. dans doctrina mesura
de pres longas et pres transversales que eqlis
uales In codez tbo et cu vno et code Instrto qd
uocat mestriangulis ¶ De fig. circulorum

In hac fig. 3 circulorum das doctrina p
unum cu In a. valense tm vno cu qb
les a. In grneria quamis vng arg In a
sit allos et ad mesurandum hac fig. In pres eqles
teneng modum que remaneng In fig. 3 triangulorum
¶ Et an istaz Hec fig. vnlis q ad ag. suas
mesuras qz doces ponere vnum cu In a. circulo
grenro valense tm In quan. p cuaz foro et ma
quamus gtines et hoc apparet ad sensum Inq.
dong de. a. vatz donum de. b. et dog de. b. vatz
donum de. c.
¶ Et es vnlis
hec fig. ad e
quandum p ca
et naz cu
ad tq sic. a.
istig fie qd na
tz. a. fie. tum
triangulorum et
idez de. b. c.
¶ De fig. circuli
In tres pres
eqlis dmsa

Et figa de.d.e.f. pb ⁊ in hac arte addo
tu doctrina quo ⁊ ipsas duas cū in
3. p res equales p ccaz et haz et indum
dendo vpaz rene mo figa ma lis et mo figa me
dy tri facto vna linea diametrate p superficie
et p linea ccero et vpaz duo in octo p res duples
que vates sop decuz domos figa ma sūz arte

Et de Mis Dto p rubq dando.z.d. et duas.e.
et tres p res.f. et hoc qz.e. est magis lō
guz spaq in longi ⁊ q̄ d.f.

De figa quadra

Et q figa das doctrina ad ponedu vnu
qua in a valente tantu qua lo grenso
in tbo sic grnneo Et ad mesuradu
hac figaz sequmur mo quod tenumg in fig

3 triangulos et tot circulos videlicet quilibet recta et diametros que de superficie superiori vsque ad centrum quadrat est dimidio sicut manifestum circulum

Iccirco a istis figuris habes a fine tertius et a figura circulorum et idem huius mundi de b. c. Hec figura est due finis an dicte vtiles sunt nisi ex geometria cum ista sit quod ordinis stabit que ipse figure triangulorum valere sicut sibi que figure ipsius circulare et in sensu agnoscere mutationes figurarum et valorum que est quantum et in quantum generatione multum est de ipsis

De figuris tertius quartus

Hec figura est de nono camino equalibus quantitatibus scilicet quilibet appares per a. b. c. d. e. f. g. h. i. et pro est ipsi hac arte ad dandum doctrina huius arte est nisi ad equandum quod camino dividere figuras sub una et eadem figura sicut a. b. c. que ipse hac figura equiterales et sunt et diuisio assimilibus et angulis cum a. sit de an

gulus acutus et .b. fit de rectis et .e. de duobus angulis acutis
et de uno obtuso Et ex hiis patet et assimilibus
ne tamen aequalibus et diuisas poterit geome
tra operationes angulorum planorum et physionomici fi
gurarum cognoscere et astronomi figuras astrorum quas

facium In celo et assimilare influentias quas
transmittunt ad hec In terra et illas poterunt
cognoscere assimilibus principia eta hiis In opere
sue Ecclesiastes est bonum ad cognoscendum das figuras
sic .a. qd In hac figura et dnsa po de .b. c. g. h.

Figura circuli et trigoni

Ec figura circuli et trigoni po est In hac scia ut
sit Instrumentum mensurandi das figuras sicut ex tres
lineas triangulum et ex uno equalis cuiuslibet trium

equatus ꝑ circ̃ quadrat̃ scds qd dicimus in geom̃
mat̃ sic cū triangl̃o de. a. mensurandis lineis
sunt figē salomonis in hunc mō cuz possu-

facimus vna linea recta que habeat .3. lineas trian
de. a. et vna plus equale cuius tūc ex inde
facimus vna a. recta lineas de qe lin̄ rectis

figa salomonis et subtemptemq q dna lata fie salomonis
nales plus qz quaz de .a. vna vnca et mea pro
q linea fie salomonis nales vna vnca et mea plq
qz linea de 4or de a/ Absensurcq adhuc lata
am excavare figa salomonis sup q ees exensa

cu tri de a/ cu ro sis q hac recta facta de 4or
vnq bateas linea de .e. y. et qz illo bales me
dio vnrase plus qz linea circuly magistralis
figa et quin vnq figa salomonis bales plus o
vnca et mea qz linea de .e. y. bales .b. vnsa
reo figa salomonis plus duabq vnrasbq qz la
circularis figa salomonis et de hoc experiri de
vi pt cu gpassi Watz adhuc figa circ et
triangly sig g.a. ad inuestigando valorem lin
ularis circularis videz pentagon exagon et ho
gon et figa 8 angloz et de hoc dang exp
et argu in hac figura

Fig. de mensuris lunularum

Amfotius est q̃ in fi. obj. sing tri hy ipsi in
pō dimensione tri hui fi. q̃m omnes sui
gres equales sigras g. h. i. k. que valent do
mos de. e. f. g. sed q̃ apparet ad sensum et no
triangulo decime sexti in quo a. a. bati tres
gres circi et tres lunule circiscripte fie sunt ipsi
b. c. d. valent plus q̃ a. in tm quantum sunt tres
lunule istius fig. Que sicde lunule sunt in pō in
fig. decimo sexto prut q̃ cognosci g hāc fig de
. e. f. g. h. i. k. dim noes quas fig obj. q̃ in pō
et g dim nes quas duci sexto fi. a. sunt in pō prut
dimiones fig. de. e. f. g. h. i. k. de duci de pō in hac

per hāc fig. inventa p fig. decimo sexta pt
doctrina ad cognoscendum ex̄ res ex circ sic
sexto lunule sup dicte fig. q̃ est septimo ex circuli
quod tot vel lis planum in hac fig. Si dom de. e.

et vna pars et ipsa pars est domus de f. ad 2.m de g.h.
i.k. et quia pars et equalis alij et sunt debet mul
tiplicari per numerum et de necessitate quando multi
plices sunt vni numero plurales ut ipsi circulares recipiunt pro
sunt successiuae dimensiones et ipsius equationis et de si
mili in locum sumpti in mathematica geometrica in quinto circulo
et de .a. ad .b. quia quando vni parti recipiunt
alij ut sit successio inter ipsos vnum ipsi i vnum quare ee
non potest si vni lineae sit non multiplicares
vni prius certum quia si multiplicares vni prius ees due
multiplicares in vno et eodem numero Hoc est domus de
k. et vni lineae quod est simpliciter. A. si vni prius mul
tiplicares ees destructa successio de vni in vni qua
destructione non numeratur et equatio prius sustinere
non potest Et si vni lineae ees media vnius
et ipsi ees destructa vnius successionis nunquam in
quo non potest ee multiplicatio nunquam ita integratio prima
integra vni sicut in numero de .e. f. g. h. i. k.

Fig. de spiro eloro

Ec fig. in hac scio est pon. ad dandum doc
trinam quomodo imaginari scias 4.or spiras
eloro et spiras vni planetarum scilicet hoc quod vo
lens in quantum per eccaz spiraz et naz et hoc secundum
ordinem medij trianguli et fig. ~~4.or eloro~~ quia po
testis valentia tui circuli gremio sic gremio.
in hac fig. a. sig. spiraz ignis b. aeris. c. aque
d. terre et idem de aliis literis scilicet regione
in qua est et fig. sig. nostri circuli quod simpliciter nostri circuli
ut locus qui est sub spera lune Et fig. est dimi

A trium Circulorum

In 4.or pres g. q. lineas diametrales ad fig. q. mu
dus simplex est oportunum In 4.or regiones scilicet qui
fig. est fig. 2.a regio plus ⁊ de breuise ⁊ de

Sed sibi gperis plus terre de forma et minus de
ma. q. aer est ide de scilicet gpaue aque est ide de
aqua et terra pp. q. et q. d. sic aer sicut et
gaum 2.e de a. b. Ergo est scilicet ordine ut ter
q. c. plus terre de spiramine q. b. et b. q.
a. ut d. gnerey posset q. c. et c. q. b. et b. q. a.
vn. In hoc passu cognosca p. q. tota ctl est ma
gis capax q. ma. et min occupat loc. q. ma. et
hz subtilioce naz Sed q. imaginamur assum
atione fi. p. ymaginaci assitua. sicut plas

r.
aere

sic sya lune ⊖ magis ⊕ de superiuridine ꝗ spe
mercurij et sya mercurij ꝗ sya veneris 2o de
ordo planetis et hoc oz ed vnz vt ordo planeta
ꝝ et ordo eloꝝ nisi sibi adunꝝ ꝗ ordinentur ꝗ
assimilane et ꝗ influ superiores melius in infe
riores recipiant. Sit et ymag ꝗ hac fig ad
similitudinem vaporis et ventosi ꝗ facius angulus acu
et ampliu in ascendendo et descendendo sic angulus de
.d. qui est acutus scilicet ꝗ ane angulus de.c. et angulus
de.e. qui est acutus scilicet ꝗ parcane angulus de.b.
2o de.a. Et ro qn vapores ascendunt se am
pliant et dilatant et qn descendunt se restrin
gunt et spissantur vt mirum de loco accipens
scilicet vapores grossi et ponderosi qui descendunt
in inferioribus ventos cauti qui sunt de vaporibus
subtilibus et levibus qui movent ꝗ superiores vapo
res qui ro nos simpliciter qz appetit eius des
cendendi ad inferiora et ascendi in locis inqbus
vapores sunt de quibus venti cauti nisi qui mo
vere nos prius ꝗ alii et intimo ꝗ mihi ego tractabor
fo

fig de gradibus eloꝝ

Et fio est virgin 4or domos equales in
in ro apparet et est virgin 4or zodiacos
ad figm virgin 4or horas diei nisi q
equales ⊕ ⊖ in die artificiali et nocte no sic
equales Et ter fig in hac scio po ⊕ ad
fig assimilane gradum inquibus eorum eta inclina
tio sit in grano pizio ans alter plane in q

aqd etiz d in 4° gradu et de ioo dabit ergo in hu
mor in grano piper ignis est in 4° gradu ca
loris terra in 3 gradu frigiditatis aer in 2° gradu
humiditatis et aqua in primo gradu frigiditatis
in carne huius dami ergo in grano pip
er tria domus de. domus. domus ad domum de
terra ad aer et ad aqua Et hoc facimus
carne corpus simplicis post hanc dationem efficit
daz dacione et dum hone de virginum 4° domus
by in hac modo in pipe dami 4° domos ergo
q2 in pipe est in 4° gradu caloris et terra dami
3. q2 in pipe est in 3° gradu frigiditatis et aer dami
duas domos q2 in pipe est in 2° gradu humi
et aqua dami daz domus q2 in piper est in primo
gradu frigiditatis et de ista decem domus facimus
ide et in pipe ignis hanc nove domos tres

Ye aer q̃ er aqua 3° ob̃ raõe q̃ mag ꝓpter gdia
dicionatu est sed3 dimsione qm̃ dnomag er igne
in rpo est domyng er post igne recto est domyo
Hec hã sic declarã sig̃ gradaõe er gpões
clorꝫ qm̃ hmꝫ in tpo etatꝫ er est sig̃ bals
utilis ꝑ medicis nr cu ipo gradace scias me
dicinas er est delectabilis ꝑ nãlibꝫ qm̃ scrꝫ
sidecas modꝫ sed3 que cto intcas gpõed
sig̃ de mõe clorꝫ

Si hac sig̃ .a. sig̃ igne .b. aere .c. ter
er .d. aqua er dicimꝫ q̃ tri3 inq̃ est .a. ꝑ
pe centrum est de igne er triangulꝫ inq̃
est .b. ꝑpe centrum est de aere er tri3 in quo
d. est ꝑpe centrum est de aqua 2° de tri° rere
ignis calefacit aere er recipit siccitate aere
ra rcrco in suo triangulo sic recipitur .a.b. ꝑ
gordiaꝫ er a.c. sito er .b.c. ꝑ gtrarꝫ vnde
qm̃ .3. mensure ꝑ accione er pane er pretꝫ d
duplex sic ignis qm̃ influit calore sm̃ in
aere qm̃ est suo ꝑprio calidus er in rpo in
fluit suaꝫ siccitate quo recipit a terra sic
crco sic recipitur .a.b. ꝑ duas accione er du
as panes er ꝑ vno est gordan̄ intrꝫ ig
er aere ꝑ quo fit gran° in tpo etatꝫ er
grabilibꝫ sic in aridibꝫ ptatꝫ er mediocrꝫ
ꝑ gtrarietate quo .a.b. ꝑ ꝑ ccidate er
qm̃ fit occup̃ sbarꝫ amplitudo er fit dis
po° ad gradaõem tpis nonas sed3 q̃ dicit

de a b dici potest de a c et respectu quod ipse
et b c est 10 gradus quia est de fortiori et
hydrarge fortius linea de b c sed est de gradu
ipso quadrupli et mensuris Sed si quis de
tri a dici pt de triangulo b c d sic b qui
calorem recipit de a et suis das hydrarge ad
fortius a transit ad calefaciendum aqua sicut
aer intras in hydrarge calefacta pr aquam
fortius igne intrante p aere in aqua recip
aqua 3 quadrantes vidz calorem hydrarge
fortius 2 ordo et p eorum ppas quadrantes
et appparas admittere intras nullo et dimi
suas das quadrantes quod dimi non p quia est pp
multum illud Sed si p a b c d signum po
to cognoscere in sua ymagina et mensurare
quantitates actum puncti influentiam et
refluentiam et tota in gpo p gradus et
ocupne sic p cognoscere modum quod et
simpl gradus p intercium quod sunt simul se ad
subtile p gpone remanere quod et simul in
suo a ee et nal ex gpo p mpone andre
tagit sic in denario de auro argento cu
pro et stagno in quo 4 metallo sit in
gpone et ordi subtile sic parte in pre et
pres in vero quod signide tota est denarius
remal quod metallo in suo pa ee et et
nal et exprime sto hic ppe quadrantes
et nal Hec sig vnho est p medicis ad

secundum et utilis et geometricis in qua media pars
sam fase procurare sequendo viz mente nis in eor
geometrionis que ipsis ita et utiles astingere pars
secreta nec sed geometrice imagi pr moz pucroz
sim et geometrice et ide de lineis assimilis et fi
quos ipsis sed

De fig 4i gradi caloris

Et fig sit una planta que est in 4o
gradu caloris sic sunt pig altius et sa
monco et a. sit 4or mensuras caloris
c. tres siccitatis b. duas humiditatis d. una fri
gi. Iterum ut fig sit equales mensuras gra
dum in istis g quia fig ne p id imaginacis eq
les mensuras et utiles quos ipsis quia ita plus
q a in tertio istis inquibus ita sunt gradata gra
naz et tbaz et ignis ee ignis et sua natu

sta es buse tanto in mãl quãte quanto el sus 4or a. es
oponse ẽ terra es sua mãta es buse tu in mano
et quãte q̃ sus .3. c. es oponse aere in mãl quãte g. n. b.
es aqua g. r. d. es oes iste quantes ira miscem̃ g naz

gnãmus ouerimus es gpõnus sic miscẽ in fornace g
fusione 4or uncie de auro es .3. de aurico es .n. de
stagno es uno de argento p es hac fig ptis ntes
agnoscere g qr simplicia elo intras in gpõnd mu
ras eorũ assumãd es fig remanen bg eorũ ẽ es
es nõ actu Et da hec lgienta tenig g alqm
mista qm pdstmõne aurũ es argẽ es aurũ g fus
one dimdere p̃ unu metallo ab a es hoc p̃ tota
cera de aq es uno uidz ipas dimdere pp abinuẽ
fig de mesuris uetis es ex ueto

Et hic figura sit q̃ etiam tanto plus maiores partes intersecare et gaudeant aut et ipsa ratio quia sunt propinquiora et forciora et breviora sic in duobus centris quadrangulis figurarum sigillatis per a. b. inquibus ff bi. anguli qui in centro quia qui est in me et est de 4or angulis rectis scilicet per quod est quia etiam magnus et intensus et naturalis eius tuc vpaz eius quia ma̅ cuiusq̃ impedit corpus vicinarum + alias, non

Et via sic quia plus occupat de loco et maiz suaz figuram et forma. Hec figura bona est ad agnoscendum vel notandum intrinsecus et femnarum quia intrinsecus aut exterius sunt impexe et est bona geometrica inquit magis per vicinarum quas hinc minores eius in uno loco figure quia in a° ff quia aptiz ad sensum per a. b.

De figuris circulis alij

Et sicut po. est in hac parte in ver doctrina
ad oculum in circulo albo vel in p. puncto lineis
rectis et obliquis angulos rectos et acutos
et obtusos ex quibus decima figura est in hac fia
cibus corporalibus stantes quod considerare po. p
tere scientiae et quae erunt in figuris de gradibus et
ex et in aliis spectantibus ad operationem naturae

In fi. mundi et ceteris diversis p. a. sicut ignis qui
rectum punctum ad aerem sicutum p. b. quorum respectu
est g. accidentiarum calorem et humiditatem q. quidem
quae cum linea recta et angulis in na. quadrangul
et q. ignis influit in aerem calorem et siccitatem
cum g. suas influit angulis acutis qui est de na. tot
et ita his q. aer et ignis communiter g. humiditate et
siccitate et ita aer qui cum igne et quia g. calo
et se declinat ab angulo recto et facit angulum
acutum inter se restant ex in ppo terra no inte
et quae est ppia sua siccitas et ex aer immane

Recipiat

et sustentando se inclinas ad aqua in ipsum inu
ꝯ ignis et sic facis angulos obtusos et gratiosos qz
ipso est de angulo recto et acuto et qz ea etiam an
gulos facius sic ait Ideo gratia lineae circulares
et rectae et obliquae et puncta et quibus sunt et bem
ius de pō in actu secreto finis fit circulares quos
ita intrante successive in actu ita p hac fig p
geometra magis p'n et quibus dermas et bem
angli lineae rectae et obliquae et circulares et puncta et
quibus ff: et ideo ita mensurat circulos in pō g
rentiam et qz nā ipsos et sustrahas g agon
tia ita et arentes trahis in superficie circuli sitti
lineas angulos et puncta qui ff in ro et
in hoc passu multum est de filō qz pteo secreta
ita in ipo sunt revelata Romano intellectui
qui subtiliores volunt considerare sitti que
g arse se pō in actu deducunt ad ag operib
ntes quae sibi etiam hum intra se secundum
sum nā

De fig ad me intradutu

De fig. in hac scia est pō. vt q̃ ipsi vt sai
vt ymagi plenilunij in 3 gradib. equalib. sed
q̃ appareat ad sensum q̃ a. b. c. et q̃ ymag ymo
ginane ymagi pū q̃ qn luna appareat in fig
inqua est a. est 3 pō lune q̃ soli illuminat
2 De fig lune

De fig lune pō. In hac scia vt q̃ ag
scias inquo tpe sol illuminat 3 gradi
lune et vt q̃ agnoscas quam rasa in
qua luna appareat in magis pū et magis nty
fig. vt sic angl qm est magis aparens q̃ ipsa

recta q̃ q̃ obliq̃ ita magis recta fig q̃ luna
est et q̃ tra pxa illuminatis et hoc apparet
ad sensum et ro est q̃ in illo puncto iqua ipsa mo
gis recta et q̃ fig sit magis inclinata ibus
q̃ in tpe et puncto inquo ipsa est mag fig
2 De fig stellae

De fig stellae pō. est in hac scia vt q̃

[illegible]

hec requirit cane gradum qui enim eto in eto
in dto est in fig de gradibus eto sicut ecco
+ fig ex gdictionibus que circumstantiis utiles sunt qnt
bus ad faciendum ac ex p accommodatis

De fig planeorum

Et fig planeorum po est in hac arte ad
dandum vocatum mensuradi mera speculac
influxus planeorum quas enim in istis sue
ruribus ex de quibus influxibus breuiter loqmur volumus in
hac modo .a. in qua fit fig saturni .b. so
ne .c. marte .d. sole .e. bene .f. mercurii ex
.g. fig luna .h. dicit q.h. 2o de .i. k. l. m. n.
o. sunt regiones in quibus planete influunt corpora

a est de qp lexione terre que est frigida
ex .b. est de qplexione aeris vn ex act q.a. su
am influxus quia in .h. dicere exponit .a. in m
dio loco cel te influxus marte vtus qd in
fluxus suus virtute allatate ex de qp ex quen

Cum in speculo ardente quia per ipsum sol plus influit
de calore per angulum acutum quam per angulum obtusum sic
erit in a. influit directe per angulum acutum sub
vertice ad suum oppositum tunc facit lineam rectam in illo
influit et quia oppositum suum est in obliquo sicut ipsum
ingrediatur est ad b. quam ad a. tunc influit de a. est
debilius quia b. occupat h. et quia a. in magna ac
tione non h. quia per lineam transversale et obliquam sic
per lineam rectam et hoc quod dicit de a. b. h. dicit pe
de duo lumina sed eadem gradiones supponunt quia
gradus de h. sit de complexione terre plus per a. in ipso
influit et de siccitate quam de frigiditate in sicci
tas sit propria qualitas terre et frigiditas sibi sit
appropriata per aquam dicunt in hoc est quod dicit
sic fig planetarum ad zymaz eorum influitas et
ad mensuandum in aliis maiores influitas et minus
et rectas et obliquas.

De fig in signis

Et fig duodecim signis est posita in hac
scientia ut sciatur zymaz distantiam est
et planetarum ac et zymaz stellarum nec
in hac tu scire breviter loquimur qui in nono as
tronomia quod scimus diffuse loquimur
A. sig complectitur ignis b. complectitur terre c.
aeris d. aque et aeris est de complexione de a. tau
rus de b. gemini de c. cancer de d. leo de b.
capricornus de c. aquarius de a. et piscis de d. ut
in saturno est in domo aeris tunc stella est
di et sicci sicci et frigidi et quia in stellarum ne
sit due siccitates est terra duo in illa as

+ dicta virtute quam si sit de alia complexione contrariam terrae, cum a. plus potest influere de siccitate dicto.

nota bene hanc orationem, quia videt. maximi dissona positio primi quadrangulii signorum regentur complexionum contrariam quam propinquitatem debent habere alii duo quadrangulii. et sic ergo hoc vid. lib. de Alter. de 12 signis.

tellane et infocunur est p calidu et frigidu et
q̃ est de ꝯ rys est gtulo et mtu duraee no pot

Et si in costellane intrar maco qm est calidꝰ et
sicꝰ est gtulo exp 3ꝰ siccusꝰ et de duo bꝰ calorꝰ
bꝰ et de bno frigiduare et tuc fortuno est p
forto et infocunur p aquo et illud infocu-
nur mtu duraee debꝰ Et si in illo gtello
intrart gem: qm sic calidi et humidi est a stello
exp 3ꝰ siccusꝰ et exp una frigiduare et bno
humi que hnt infortio et calor et siccus
hnt fortuno et maꝰ istꝰ Et terra q̃ ignis
sicꝰ est p terra vel rare humi in illo gtello
ne magis est in fortuna humidus q̃ frigi
q̃ siccus est illo in illo gtellone maiore et
fortuno q̃ ignis Et sicꝰ q̃ est dedmꝰ in sig
nis et planetis an dicti intellꝰ p de duo gtellorꝰ
Dicti est in sig magꝰ q̃ ꝯ est in me quasi
maioris et quasi minꝰ et illud me est p 4ta bm

1 de 7m usq ad 16, et per 4m de 12 usq ad 8; et quia inter 5m essentiam et quatuor generales substantias

de eis videtur .a. quod est quod 4or de eis nisi sint minus quae sunt 4or sed ordo est omnium quod sed ordinis quod omnes quales et tales in sit descendens sunt videtis quod 4or equales omnes equales in spatio de luna usque ad spatium ignis et de saturno ad octavum et usque planetas in me oculi et speriguos in et hoc unum sit sed quod ordo est non hoc requirit ad sciendum et imaginandum sed possit quod non sunt

(NB. lineatum habet in alio exemplari ut positum est supra

sit ordo. In alio exemplari addit + et sunt defectus; cuius hec figura 12 signorum utilis est

Et quadrare omnia et ad ostendit horas diei

Et quadrare sunt tres circuli uno diametro in circulo gradus ad in exemplis tres quatuor hic vocatur media hora in do circulo sunt exemplis tres ad signum horas et usque sic .a. quod signum me horas diei et nocte

primam

que est in occasu solis .b. sig. sed medior horam
matutinale et penultimo media hora diei et
de ans hris suo. Dm .a. est media hora
in ascendendo et .b. a media hora in descen sus
a .b. de mane una hora ⊙ est p hora diei et
in discendo sus a hora que est ultima hora
diei .c.d. sus sed hora diei in ascendo et 2a ho
in vespis descendo .e.f. sus 3 hora de mane
in ascendo et 3a hora in vespis descendendo
2c g ordine de p tra usq ad ultima ⊙
ura sus q sol de mane et in vespis facit
magis longas umbras q in 3a meridie an
nona et facit magis longas in nona q p
meridie secura oz q in vespis et q bej quos gej
de .xc. g pneas ad quas horas diei ewin
sus q p tres pneas ad p hora q ad 2a ca
mbre ⊙ est magis longa in p hora q in
2a et idem de 2a hora ad qua ptes gradus q
ad 3a cane ubre q sol facit magis longa in
2a hora q in 3a et hoc apparet ad sensu in
mane et in vespis inquibus sol facit umbras
horum sitiles umbris gigantum et in me de
facit ipas similes umbris horum 2c de 3a et
4a hora et 3a, 2c de ans ⊙ 3 q isti gradus q
indant sed dies verificabis et ad diez q pertant
xc gradus sed regione ethiopie in quo dies
artificialis in mese Junij et viginti 4oz ho
et oz dimidiam facere g horas sed q dies

pertinent

de 4a. et

sint in eclipsi quod dimisione facimus in hui
us 2e zodiaci que signat p. a. b. dampnum in ascen
dendo fuit quadraginta sex gradus et dimidium
et ultime zodiaci diei que est in occasu solis da
mus duos sex gradus et medietas et sit a. b. de ego
gradibus habitis. tem. gradus inter duas zodi
ac zodiaci diei damus sex gradus in ascendendo
et penultime zodiaci diei damus duos sex gra
dus zodiaci que signat p. e. f. in ascendendo et descen
dendo damus undecim gradus et zodiaci que signat
inter p. g. h. damus in ascendendo et descendendo. e. g
duos et zodiaci q signat inter p. i. k. damus nonem
gradus in ascendendo et descendendo et zodiaci
de. l. m. damus 6 gradus in ascendendo et descendendo
et zodiaci de n/o/ damus 7 zodiacos in ascendendo et
descendendo et zodiaci que signat p. p. q. damus sex
in ascendendo et descendendo et zodiaci q signat p. r. s. damus
4e in ascendendo et descendendo et zodiaci q signat p. t.
u. damus 4or gradus in ascendendo et descendendo
et zo q signat p. v. x. damus 3os gradus in
ascendendo et descendendo et zodiaci q signat
p. y. z. damus 2os gradus in ascendendo
et descendendo 2o p quod dimisione inter
ocos. xx. gradus in omnibus zodiacis diei et
p diaz dimisione in nro inter no po
test aut oportebat q omnes ptes gradus aut
pauciores et p diaz dimisione in nro de zo

gradus

experientia tempis sic nos experientia subtilium p
Pan dicta diuine p tempus cognoscere equales
horas p totum annum sic p hora que equalis est
magna in estate et in hieme et in aliis quot
gradus ad septem principales in hieme quot ad septem
ries in estate et equalis quia si pilum anni mundi
tercia qui fuit decima et sic de 2a hora et
et alius octo gradus ordinat non cent p successiuum
motum solis quia successiue se mouet de gradu in
gradum et successiue multiplicat et minuit umbras
in interioribus Adhuc p diuine quod fecimus de
gradibus p exposita q hora de .a.b. equalis est ho
ce de .c.d. et de .e.f. 2a de qualibet p ordinem ad
aliis q cum gradus quos a.b. tunc in ascen et
descen non valet plus sed tunc quantum p duodecim
de .c.d. ad aliis q umbre quas sol facit in p
hora sit longiores quam umbre quas facit in
2a hora 2c p ordine de 3a hora et de aliis
ut poterimus Sed ratione in qua tempus erit 2
sed q stella septentrionalis erit alta aut in
fimo cognoscere p quot horas est dies mense
iunij et quot horas est nox sic in spacio
qd est in 2ea angulo et mouetur cum stella sep
tentrionalis altior sit in angulo p apud ma
tem 2a de angulo et egipto 2a de aliis regi
onibus ad aliis q quando stella septentrionalis
altior est tanto dies et minus de horis et
nox plus et quando infimor est dies

In quo loco dicit fit q̃ et in quo loco planeta aut
planete sint in hig et in quor gradibus illustr
scorco iste quadrans qm nomi incenti est vnus est ad
sciendum z illos qm se de astronomia intromittunt

De instro ad oos horas noctis

Hic fig pō est instrum ad oos horas
noctis quas ho oos p eu hac fit in qua
medio fitur vnus circ de cupro magnus
in hac grineas vnu gnu et sit diuisus in xxxvi
gros eqlos quas horas appellat signos p. a. b. c.
d. e. f. g. h. i. k. l. t. m. n. o. p. q. r. s. t. v.
p. y. z. 2 Et oz q domus q est inter circulum
maiorem et minorem pforatus et q ambo circuli
ligent z duodecim ordines rectos cum mi cir
culo in medio et q in by circ sit vnus foramen
to in centro in quo ho respiciat stella septem
trionis clandendo vnu oculu tenendo circulu versus
stellas septem trionis quoq circulus distet ab oculo p
medias palmas et q in obliquo de .a. vsq ad
fronte sit media palma et de .g. vsq ad barba
vna palma et hoc q domus pforatas homo me
lius videre possit equales circumferencias cel
et stelle septentrionalis et post oculu solus cu
stella septentrionalis incipit apparere et ho videat
duas stellas que vocat duo fratres p mari
narios et q circum stella septem in qua
domo circuli maior frater apparuerit vbi

Incipit ho qpuere qm hora nocis postmodu
respiciat maiorem partem qm transmisar de
hora in hora successive videndo cu ipo stello
septentrionale p horam crescit qm si hora

nocis sit .xp. et hora diei .xb. Ma stella quaz
vocamus frez si apparet in occasu in domo sig p
.a. ecis minuto in aurora qr destruit stelle ad
appendu in cauda sig p .1. et hoc ide si appa
reat in cauda sig p .b. si ni hora nocis sint
decem et Ma stella que voca frez appeat in p
hora to in do sig p .k. 2o successive de alio por
dine usq ad nocte que est hora .xb. Sup qd hora
nocis sit .xp. ant decem 2o de ans et se apparet

cuit mutata in
Camera signata
per L.

to
nocis in domo signata
per A. cuit mutata
in ultima
hora nocis —

In a. In p̄ Hora noctis Homo qm dormieris aut vigilaueris de nocte nulli licet quantu vigilaueris aut dormieris respicias in quo domo. Et si musarg vag si dormieris p 3. Horas erit mu rarg de a. In c. et si dormieris p 4or Horas erit musarg de a. In d. 2o de aliis p ordine Si aut nulli licet quam est usq ad tertia hora noctis sus vel et dormieris p 3. Horas videndo q fraxerit in In c. potest gpuare q usq ad tertia sus vl et si Hora noctis sus tertia et dormieris p tres Horas poterit gpuare q usq ad tertia sus vl 2o de aliis Istud instrez vnle est ad omnes quatu Ho dormieris de nocte aut q vigilaueris et q poterit usq ad tertia dormire aut vigilare 2 vnlis est p Hominib qm vadit de nocte sine pterea sine p mare cu ea sit q Ho ad vnlis sit ad faciendu sic ho qm surg mnuis mane 2 credit q minus dormieris et ego

Figure de mensuris quadran et triangl

Sic fig sunt po in In hac scia admensurado quas dat lineas cu alis sic .3. lineas de a. mensurare cu gpasso et facit ex ipis p hi rectu et ide de toto qua est vath quadrangulu plus vno mensuro q tri scieria data est doctrina In hac scia q In fig quadrangulu et tria g vlaribus Ho mensures lineas tri cu gpasso et q facias vna linea rectu et ide de quadrangulu In se gnres tri an rectu et qm est maior q illa qua possit gnere et tuc appacebit ad

Quadrangulu

p qua) de vy mesures equalibus vaty 4or es triangly
naty 3. es hoc apparet In 2a fig qe d. e. f. g. h.
i. k. que duple sunt p ipsos equales sedes p appropriat

Per has figuras pr ho agnoscere q sic quadra
gulus plus vaty 4a pte q triangly rectus e pro de
ibus lineis de q est qua) qui Inse gnnet triangly
sic circ qui Inse gnnet rectu triangulu es pnc ad
cu triangulo q gracia tudely plus 4a pte q triangly
es de sity ma locum habuy In a geome In circulo de a.

De figura castry

Dum hec fig bona sit ad mensurandu rpoz am
phare volumy addendu doctrina pro ho
cias p rpoz summe mesures que requi
tur ad artificiu sedz ut hiatus es proportione sufficiens
quin que melius gardar fore castry q a fig cum
ira sit q In quin p mesuro est mel 4or mesures

+ valet

De figuris turris

25

Igitur turris sedis apostolicae magis requiritur figura quadrata quinquagintaquatuor est pedum et non plures 4or quadratores quos habet ipsa figura quadrata et requiritur 4or mensuras de altitudine equales 4or quadratis et transversus pedes habet angulos tres apostolicae turris non potest esse quadratus et altitudo eius figura quadrata cum ita sit quinquaginta

sit de 4or non figura quadrata Ad bellandum in turris est in forma sic in figura tota cum ita sit quod angulus acutus sit de linea vicinorum tubus habet angulum rectum et sit turris que est de 39 angulis et minor vicinorum habet angulum cum ad quod sit turris quod de 4or angulis secundum quinque plus angulis apparet

+ alias, de quatuor

sus es biamores sus ramos mchos se juntan con juntos
se pnt q̃ ysh que sus magis distantes ab juntos
con es ido de 39 mesuras in altu que mchos in
nace posses .3. angulos q̃ 4 mesure de altu
4or angulos tuerib.

De fig ecte palacio cu turre ante

Igu ecce aus palacio cu turre aus fig ante
que no, ysp turrim no e de aquo figu
tanto p̃ dequaro sic de fig angulorum
Ynse campanile aus turre .bm. mesuras de al
titudine es duas de amplitudine que sus in 4o
p̃te de bm es arc ecce Ynse 4 es de long bm
mesuras equales turre es de amplo 4or mesuras

Et in medierase sus magis longus q̃ amplum
es hnse de altitudine 4or mesuras ds 4or
de altitudine es ampli q̃ juncz occespon

alia

hy propor mesurare In aqua figa Invenire no p que
inabne gpenetres sim ecce aux palacy cu tri aux an
le sine tresitn fig g. angloru et hoc apparet ad sen
In hac fig que est p mesurad an dtad

De figa ame

Amera Como ad quesandum et dicime
dum et ni figa sibi est via stilo scdz finem
sic figa cpragom et hoc apparet ad sensum
scdz hac figam que est .bn. mesurad longitudinis
et duad latitudinis et cu recto .z. de altitudie
Et ra quare gpesis sibi magis figa cpragom

B a figa et q cu a figa gardare no possum scdz
fine pp quod est vnb qm fiet de figa quadrad
no hetet foram qem et ille qm facet In camo
Inqua facet vno ect minus gpe eum et fiet
de quinqgto et hetet duas mesuras de amplo
et .b. de longo ect minus fricta et no hetet
foram et idem de figa sepranti que p .n. mesu
ras de amplo ect minus amplo et p vnam
ect minus fricta 2e de figa angloru

3.//. Dicimus de mensuratione que geometrice edificatur sed figure de quibus ordinem geometrie et ipsorum ex vsitatis et ea que dicimus figuras indicant per certam doctrinam ad figurandum domos porralia et plateas que ad edificium geometrice et ista doctrina vtilis est et vtilis quia plures vtiliter edificia et bene appropriata

pulchra

figure de .3. rectis triangulis

Et figura posita est in hac scilicet ut deus doctrina ad mensurandum lineas quas geometrice dicas lineas sic in mensuratione triangulis in quo sunt .3. linee non valet nisi medietatem 3 linearum maioris et minoris triangulis et idem .a.b.c.d. et de hoc per certam experientiam in faciendo vna linea

rectam non transeat passus de 39 lineis maioris trianguli et in faciendo aliam lineam rectam de 39 de .a. et tunc appropinquabis

in medietate

q linea ma tri valeqz linie plus qz illa de a.
et hoc idez eet si intro de a. in fieret 4o tri
sic fiet in maiori et idez successive usqz ad ultimum triangulum q no poss ee minor et tunc doctrina ter poss qn multiplicat triangulo qm plus gnres qz gentum et idez gsideratur p de quadrangulo qm sine gnres autz quadrangulum

Dicimus de p pte et ordinemus quo circulus quadrangulum possit et tri laxi et quo quadrangulum triangulum: et propie figuras facimus ad dantz doctrina quo homo sciat arte et ere et mtz ad mesuradum et imaginadum quan mathematicas, p quantitates sensibiles et quo ho sciat cognoscere fig aliz fig mesurare et p doctrina quaz dedimus in propie figuris p ter cio oz de alio figuris p egrinis.

De 2o libro

Ryna pars huius libri est de narratione qua
fact de utilitate huius scie q utilitas et hec
Adamfistu est hominibus sapientibus et sapi
entia incipit et sensitiuum et ymagi in quo in hu
mana species accipit et sui similitudines obiectorum sensibi
lium et illas species in sua ee facit intelligibiles ratione
et intelligibilitate intuitu attingit nas et secretas sub
tantias corporalium et quia in hoc facere non p sine
iuuamine ymaginatiuis et hec scio mutuis yma
ginatione ad imaginandum mesuras fantasticas per
sentias Idcirco hec scia est bona ad fortificandum ima
ginatiuam ad ymagi et in ad intelligendum et idem de
memoria cum ita sit quanto ymaginatiua fit maiore
uirtute et disponit ad ymaginandum tanto memoria
maiore virtute fit et disponit ad retinendum species quas
in ipsi tradit quas cum ymaginatione acquirit in
hac scia dat doctrina p figuras magistralis ad cognos
cendum quadratura et triangulatura circuli ac de doc
trina aliarum figurarum Idcirco ymaginatiua se multiplicat
in virtute inquantum attingit nouas species et equi
tiate lineare circulariu et rectariu et earum sup
ficierum sicut in p libro data e doctrina Vnde ratione
multiplicationis sperum quas imaginatiua attingit et per
diuersos ms inuestigatum est magna ma in tu et memo
quo hec possit magna attinctione tam corpora
lium et earum accidentium sic de extensione quse linee ma

themathice quadrangulis minoribus qui est in fig magistra
li quas in mensuras ad imaginandum et de illo est ab
4or lineis facit quadrangulum medium fig magistra
lis scilicet quod pbatur in 2a fig inquam circulus triangulus est quo
drangulus et idem de vi. linea mathematica 3e fig
quadrangulis 2o de ab fig quas qui scit ad ima
ginandum mensuras que non sentiuntur neque sentiri
possit rane ei imagina qui magis altum et magis
virtuosum actum quam plineas et fi ab sentiri pnt sic li
nia quadrangulis que in pō in circulo magistralis
fi quod est magis vnlis ad imagi quam 4or linea minor
quadran fig magistralis et huiusmodi imagi de
illo quae inq imagi est magis alta et quo in es
me tnt maig intrame ad attingendum obiectum quo
pnt imagi hi intellegi recoli et amari spualiter sic est
deus angelus et pō pri gratia et abstractio sic est bonum
in gnali et sic de ab rebus sublimibus Et est hic
scia vnlis ad faciendum sedes qui in ipso naratum est in pō
libro in li qui in quatuor fig pticularis narra quid ex
ipso sequi possit et quia hic scia vnlis est vt dicit
mus et qui ha ipsa est intellectus mtr est ama ab illis qui
ipsa scire desiderat et qui ere desiderat bo in ad in
tellectum et bo memo ad recolendum

Me za gra zi libri

Ista pos est de pri geome qui facit vt doctrina
demus ad faciendum ones in geome et ad sol
vendum ones Et ista pri deducere volumus
ad decem rubricas et volumus qui quis rubri Ecce decem
pri et q. tos geome est mesurare et mesure sunt
de lineis et linea sunt de punctis pō volumus de puncto
tractare ipsi pō diffinito deinde volumus facere pri de sub

gdtrionibq ex hiis qcessis tenere volui in ario principio.

De pmo puncto

Punctq est ens qd est pes linee 2 absqz pncto ori nulla linea cuiq da p gtiapare. 3 Dio pnctq qui est in centro est oio. 4 pnctus q no qr p te est indiuisibilis. 5 oio pnctus tbz angli exons est oio ex diuisibilibus. 6 nullq pnctq indiuisibilis sensui nec qr pxe. 7 oio pnctq est magis larq in angulo recto q in angulo acuto. 8 solq pnctq mathematicq est sim 9 sine pncto ori nulla linea exons sub altioriq sup ficie est pr terminq. 10 sine pncto nullq motq 8 potio

De quibq q sequun
8 pmo ante dta

Ista ita est q pnctq est ens qd est pes linee vn seq q oio linea sensibilis ex oo ptibus ex quibus sit q oe ens hns pres sit qpes. 2 dtum est q sine pncto ori nulla linea qpo gtiapare p ad do ex qr superficies est de gtiapane ex gtignane lineaq ops q oio superficies sit de gtibq. 3 dtum q dio pnctq qui est in centro est oio vn seq q oio pnctq oio sit orq aus de na corporis ex q zeal to quiz ampli ex profundio si sit orq qm sine ori ex tribq dimensionibq ntalibq ex oeibus corporis nq pnctq exons orq posset ee oio. 4 dtum est q pnctq qui no hr pes dim ee no pr vn seq q ralis pnctq no p ee orq ex oz q sit pnctq p sim ex hmq pnctuiz hnz pma pn gnalia de quibq se exposcabis na que p pncta qpo ex pmis qstitutis

stas corporales et sensibiles sic corp bonis nitis est sta
tus 2e de magne durane prare instinctu appe et ab
Et prima pn et sim ex quibus derima pn gpo q et
ab lineis superficiebus et profundum. Et dm quod
puncta qm sit sbz angl ab et est dum bn gclu q
a quibus puncta sit corp et dum vsqz ad pmum punctum
e corpo et p et indum quez dicit in 4o paragrafo
Ultra que no est a quo dum p eaz nt spez sic nitis
bonis gnalis ee et no dimittit suaz spez Dictum
est q nl puncta indum senn nec sp pro vn seq q
p pnc indum nl no pnt audire nec tangi sic nitis
bonis magis durai et a que sr pres dimpt no pnt
qm sidim deren no ee sim neqz gnales et ee cor
p sempo q sic ecns sim et gpo gtalis et no gnalis
q e sempo 7 dicz est q ois puncta magis larg d in
angto recto q pr acuto vn gclu q puncta sit gnq q
sit sub se spes reales sic puncta larg et puncta ac
cuzq qm distinct sunt p spes angtorum distinctorum p
distinctione quadragulu et trian Secuo apparet
q spes sunt entia realia 8 dicz est q solq punctus
mathe est sim vn seq q entia abstracta Et ma
the sunt sim sic una ee ignis una ee caloris aut
una forma que est sr po 2e de ais rebus sublunaribus
9 Dictum est q sine puncto ois nl lin et sit sub sup
ficie cel terminari p vn seq q oz q ois puncta
inquo sit linea terminata sit ordo qm sicut nor
ee non posset terminari 10 dicit e q sine puncto
nl mo est po vn seq q ois motus sit successive p
lineas de uno puncto sr alias

III De principiis linee

Linea est superficies fig 2 ma linee ad pnc

et linea est mā figē. 3 linea quāque sua mā superficiei. 4 sine pleno nō linea cōpō. 5 omis linea de puncto longior. 6 nulla linea est ita quanta sicut circularis. 7 omis linea ipsa vocamus. 8 et nulla lineam est ita nūtio appēdi. sicut et linea recta. 9 id est media qui appinquat ad extremum se elongat ab ā extremum. 10 omis nūtio linea quadrangularis est in mēo linea circū et triangularis

De ambō q̄ sequūt et propria linea

Dicit est q̄ linea est superficies figē. vn sequit q̄ omis figē quātēn et lineam. 2 Dicit est q̄ mā linea est de puncto. vn sequit q̄ omis linea sit quō. 3 Dicit est q̄ linea quāque sua mā superficiem vn sequit q̄ superficies ipsa mās. 4 Dicit est q̄ sine plano nō linea cōpō. vn sequit q̄ planum sit de puncto plenior in linea. 5 Dicit est q̄ omis linea est de punctis longior. vn sequit q̄ omis superficies sit de puncto amplior solo. Dicit est q̄ nō linea est ita quanta sicut circū. vn sequit q̄ linea circū sit magis plena puncto q̄ ā ipsa. 7 Dicit est q̄ omis linea ipsa vocamus. vn sequit q̄ omis linea sit terminata. 8 Dicit est q̄ et nulla linea est ita nūtio appēdi sicut et lineam rectam. vn sequit q̄ nō dat motum appēdi et puncto recto q̄ et obliquo. 9 Dicit est q̄ qui linea quae est mēo ad unum extremitatem appinquat q̄ ab ā extremo se elongat. vn sequit q̄ omis linea octū locum. 10 Dicit est q̄ omis linea nūtio quadrangularis in mēo nūtio linea circularis et triangularis. vn sequit q̄ omis influū quae sit de linea circū et trahit ad lineam triangularem trahit et lineam quadrangularem.

De pn angulis

Angulus est pes plena quadrangulo et triang
2 angulus rectus est magis capax q̃ acutus 3 ois
angulus obtusus est grossior 4 sine rectis ang
oes curvi erunt ro 5 sine angulo n̄ superficies est po
sexto nisi angulus p̄ se sine puncto oi nec sine line
10 7 sin oi angulo recto d̄ angulus acutus p̄ sit nor
cos 8 ois acutus angulus est de nā triangulis
9 nisi angulus est magnus sic angulus quadrangulus 10
sin oi centro circuli est angulus acutus magis distans q̃ an
gulus rectus

De ambus q̃ sequun
p pn angulis

Ictus d̄ q̃ angulus est pes plena q̃drangulo et
tri 2 in seq̃ q ois quadrans et trians sunt
pnis p angulis 2 dtm est q ois angulus
rectus est magis capax ad q̃prendendum q̃ acutus 3 in
seq̃ q quadrangulus grinz ad m̄ lineas q̃ triangulus
3 dtz est q ois angulus obtusus est grossior 4 in seq̃
q angulus obtusus tenz superficies defi circuli quadra
et trianguli 4 dtz est q sine rectis ang oes ad
est rotundiz 5 in seq̃ q ad angulus curvus sua
mā redit sin curvi rotundi 6 dtm est q sine
angulo nullus superficies est po 7 in seq̃ q subzsu
perficies est de angulis 8 dtz est q nisi angulus p
ad sine puncto oi nec sine lineis 9 in seq̃ q p
oi angulus puncti sit q̃dō ex p̄tribus punctis simpl
7 dtz est q in oi angulo recto est angulus acutus
posit ex nō eq 10 in seq̃ q in nā sit an angulus
rectus q̃ acutus ad ista sit q ensio que nō gūmn

cū corū gnnpb sit p̄ 8 Dnz q oīs acutus angulus
est de nā triangulī vn sequ q oīs ptusus acutus sit
de nā triangulī 9 Dnz est q nullus angulus est ymag
lis sic angulus quadrangulī vn sequ q ēē acutus angulus
sit de ēē ecēcī angulī 10 Dnz est q in oī cen
circulī est magis distans angulus acutus q̄ angulus ecēcī
vn sequ q de centrū circulī sit cōd

De pn̄ fig

1 Figura est hūs gtinus ex lineis p circulū
quadrans ex triangulis 2 fi circulī est mā oīa
~~circulari figurari~~ 3 n fig est ita plē
sic fig circularis 4 q fig quinquangula est ma
gis latos angulos q̄ fig quadrangula est magis
ptus fig circularis q̄ fig quā 5 n figura
gnate attingit ita gram imagi sic fig circuli
6 fig circularis quadrangularis ex triangula
ris sunt tantum fig gnales 7 n fig p ē
ex circulis 8 multi eno tm foras entrap
ex dras stare sic fig 9 Ira est fig sūt fo
sic superficies est sūt mā 10 sine gtroenone
gtinz n fig poterit ēē pulcra.

De gmbg que
sequn p pn fi

Actu est q fig est hūs gtinus p circulū
quadrandum ex triangulis vn sequ q
Imaginā figura magis no potest sine
simplicindimbgrcū p quas figura gtituta est

2 dicit est quod figura circulus est maior omnis figura. Unde sequitur quod omnis
figura cum nasci exoritur de circulo figura et cum finem finis. In circulo
figura 3 dicit est quod nulla figura est ita plena sicut circulus
Unde sequitur quod figura circularis habet angulos a figura 4 dicit est
quod quadrata figura quinquan habet magis amplos angulos quam fi
quadragulus est magis situs figure circularis quam quadra
gularis Unde sequitur quod in circulo figura quintan habet gnnzplu
quam figura quadra et figura sexta quam figura quinqu
est quod 2az figuras gnales ita gnus artingit imagina sicut
figura circ Unde sequitur quod imagi sit forior in imagine angulos
quam in imagi circulos 6 dicit est quod figura circula quo
dran et tri sunt gnales figure tm Unde sequitur quod successiue
gnanus et accrescunt sit de figura circularis ad quadragu
land et de quadran ad circulando cum ita sit quod circulus sit
p figura et quadran 2a et tran 3a 7 dicit est quod nulla fi
pr ee extra circulum Unde sequitur quod ex supremum circulum ch
nu sit a quo figura p naz 8 dicit est quod multum ens tu
forias uniras et diras sparas sicut figura Unde sequitur quod po bifa
sit magis vicino po gmo figura quam a po sphi
tia 9 dicit est quod ymagine figure situtudo fore sicut sup
ficies est situ ma Unde sequitur quod scia an incipit p po
mtuo quam p az sensum po cum ita sit quod fora et superfi
cies mag po visum quam alteri po 10 dicit est quod sine
x nulla
quod posiione ptiu figura poterit ed ulterio Unde sequitur
quod pulcri ocho sit magis imago p po visuo quam p
aliaz po sensuna

De principio quantitatis

Quantitas est id p quod ennio fita sunt fita 2 si
no ees quan od id quod finem est ees infinito
3 omnes leo or quantitates sunt de una quan gnali
4 quantitas gnalis est inter oes corporales habes

ergo quantitas 1° quae spiralis est silidō et figū gnalis 6
et simpl quan tbo p ce in suis simplib et nibq ccalibus
et quae num est silinido et figū quan ccalis et quae
figē d inx superficiēz et colore et quatuor hm est
inxa tbaz 9° quae cordo est instrz dmjnis 10
q linea est de pnctis et quan dim
De gnibq q secant et
pn quanm varis

Actuz est q quae est id et q cntra cntra fixa
sint finita vn gcludi p q tbo et m quanta
fortia hg ens infinita et m 2 dtz est q
simo ecc quae oc id q est finit ecc infinit vn seq
q quae no p ce in ente infinito 3 dtz est q oc
corporales quae sunt de vna corp quae tirare idar
o gcludi p q aliq corp sit gnale de quo sit ord a oc 4
dm est q quae gnalis est inxa ocb corpleo sbas et
ergo quatz idcirco gcludi p q tot mundi est ple 5 dtz
est q quae spalis est silid et fig gnalis idcirco gcludi
p q ois quae oc hb goc est quae corcalis sbe hr aaz
m cmo quantitate 6 dtz est q et quan sim et opp
simo sbe et ce in suis pnibq simplicibq ccalibq idcirco
gcludi p q oc opo est de et nibq simplicibq 7 dtm
est q quae num est silido et fig quae ccalis idcirco
gcludi p q et geome ymagi m ccc virtute et p
arime et dtm est q q quae fig est inx simplici
et colore et quae sbe est inx sbaz idcirco gcludi p q
vna quae est inxa et a ero 9 dtz est q quae
ad dra est instrz dmjnis idcirco gcludi p q p dim est
et separare vnig punctq ab ao De punctis cetis
Entrum est punctus in quo linea pnt ce mag

vicine 2 centrum est ille locus in quo lineae plures ducuntur de figura 3 in nullo loco est punctum ita figuratum sicut in centro 4° impossibile est figuram esse sine centro 5 oportet esse centrum non est in istis inferioribus ut unum centrum desideratum propter gravitatem et levitatem 7 nullus locus naturalis ita appetit sicut centrum 8 omne centrum est omne 9° quia destruens centrum destruens motum 10 omnis locus actus potest esse situs centri

9 nibil sequitur
ex primo ante dicto

Istum est quod centrum est punctum in quo lineae plures et magis mutantur un sequitur quod centrum est totum 2 dicitur est quod centrum est ille locus in quo lineae plures finiuntur de figura un sequitur quod linea diametralis sit magis extensa intra circulum quam alia 3° dicitur est quod in nullo loco est punctum ita figuratum sicut in centro un sequitur quod omne punctum rotundum est magis extensum quam longius 4 dicitur est quod impossibile est finem esse sine centro un sequitur quod omnis finis habens appetitum ad centrum sine quo appetitum non potest esse 5 dicitur est quod omne centrum non est in inferioribus un sequitur quod sol et de aliis planetis sit centrum sine spe rotundum 6 dicitur est quod nullus locus in appetibilis est locus naturalis sicut centrum un sequitur quod omnia puncta angulorum finiunt appetere quod moveantur 7 dicitur est quod centrum est ille locus in quo puncta angulorum quaerunt finem un sequitur quod omnia puncta angulorum finiunt appetere quod moveantur 8 dicitur est quod centrum est omne un sequitur quod centrum sit genus quod sub se genitum species 9 dicitur est quod quia destruens centrum destruens motum un sequitur quod sit dicendum centrum non motum 10 dicitur est quod omnis locus actus est si

mylio centrorum. Vnde sequitur quod secundum centrum fuerit mo

De primo capitulo

Capacitas est id per quod nata accipere et continere quae accipit prius et continet. Et spatium est quantitas sui primi capacitatis. 3 Punctum est continuum capax ad continendum angulum est sine quantitate. 4 Omnis angulus rectus est capax ad continendum tantum et omnis angulus acutus est capax ad continendum longitudinem tantum. 6 Nullum linea capax est ad continendum angulum sine dimensione sua totum continuum. 7 Nullum nunc capax est quia sit quantum et quia in circulo plus est de quantitate sit in quadrato et tertia est circulus magis capax ad continendum sit quadratum circulus et tertia 9 et quia grana eiusdem gratitudinis et proportionis maxillorum et minorum aqua et vinum et farina et aqua est capacitas propter quod quedam sit in aliis corporibus sine capacitate continuum sit in propter vera minus et non possit neque successive

De quibusdam quae sequuntur per primam capacitatem

Istum est quod capacitas est id per quod nata est accipere et continere ea quae accipit prius et continet. 4 Vnde colligitur quod in nata sit spatium circulorum et angulorum. 2 Item est quod spatium et quantitas sui primi capitis. Vnde colligitur quod superficies et capacitas habent unum finem. 3 Item est quod nullum punctum quia capax est ad continendum angulum est sine quantitate. Vnde colligitur quod in aquilo puncto est quia tantum. 4° Item est quod ad capacitatem pertinet et circulus aut et angulus. Vnde colligitur quod in aquilo puncto

est equa ab hy dum est q ois angulus rectus est capax
ad ipsum latitudine et ois angulus acutus capax
est ad ipsum longi vn colligi pt q ipsum est ma
gis p latitudine q p longi o Dtz est q n lineis
capax est ad ipsum angulum sine dum sine linea
p tria vn colligi pt q n lin est sine punctis 7 Dtz
est q nullus mic est capax q dimidi vn colligi pt
tpe no est de ipso 8 Dictus q ipse in circulo plus
de equa quo in qua ex tri pt plus se capacia
ad ipsum quo quadrangulus vn sic q ar ipsum
cu magis brevibus lineis q quadra ut tri 9 Dtz
est q p grane enim habitus ex p fusione metal
lorum ex p mone aque et vini et aque et farine
est capacius p cu s. q quedam p res sit in ois vn
colligi pt q ee ois capa sit q sit adimpla 10
dm est q sine capa p ins in p re no posset a vera
mno nec cultello vn colligi pt q vna quantitas
ppo posset a de p ipsum simul

vel triangulus

De proprio longitudinis

Ordinatio est sig pnctorum strictorum 1°
ois longi est magis stricto foc q ma 2°
ois dim an incipit p lineam longam quo 3°
p ampla A ois curva longitudo est de punctis cur
vis 4 ois longi de alto in infimum est magis
strictus q ep transversus 5 longi de alto in infimum
magis subtilis est superius q inferius 6 p longi
ampla ex profundum est plenum 7 n longi ab sup
ampla est po 9 ois linea magis est stricta longitudinis

q̃ ampl̃ et profund̃ · 10 n̄ longi do est linee tro.

De gnibꝫ que seqū

z p̄ n longitudinis

Sciendum est q longi do est fig̃ puncto rum strictorum
idcirco ꝓcludi pt q ampli est fig̃ puncto
rum amplorum et cotun̄ ab est fig̃ puncto
rum rotundorum 2 dm est q oio longitudo est
magis vtilis fore q̃ m̄ et io ꝓcludi pt q ma n̄tr
exquirit amplitudine 3 dm est q oio dmj an̄ fnd
pt z lineam longa quam z ampla et io ꝓcludi pt q
indumj ne fora ꝓt actione et ma p̄ne 4 dm
q oio curua long do est de punctis curuis et io ꝓclud
pt q circulus et angulus sunt de punctis longis et
curuis 4s dictum est q oio longi do de alto n̄ sub
mu est magis vtilis q̃ exo tcanso et io ꝓcludi pt
q linea transversalis vtilis est de punctis attemperans
z lem et ponde ro linae 5 dictum est q longi do de
alto in subtrahendo magis subtilis est surgere q̃ infe
rig et io ꝓclud pt q arbores sunt aerosis interig
z pnctis gramis et sunt graciles surgere z punctis
nis 7 dm est q z longitudo ampla et profunda
est plenum idcirco ꝓcludi pt q long ampla et profu
sus z res plenum et quietis p̄ndum est in a et z gnib
vng puncto in a cadit sic q puncta sit res n̄ pare
z dictum est q n longi sine ampla et plena est
potius io ꝓclud pt q in corpo plena vng punctum
est in a nono dictum est q oio linea est magis
vtilis longitudini q̃ ampli et profundi et io ꝓclu
di pt q in grane an̄ incipit ancmera z long

ꝑ ꝗ amplitudine ex profu 10 dictu est ꝙ nullum longitudo est sine fco ex 10 ꝗ colligi ꝑ ꝙ magis vltimum teq longitudinis est de puncto longo

De puncto amplitudinis

Amplitudo est ex xenio facto ex punctis aptis 2 amplitudo est ꝗ axemꝗ amentum puncto rudeco mixtus ex lenium 3 ex magis amplio puncto magis amplo folio fit 4 si amplitudo non est solo circulus est fig 5 nullum amplum ꝑ se sine angulo 6 amplitudo ex nubibus ꝗ carnibus cum superioribus venit 7 color est superficies sui ꝗ amplitudine 8 oio amplitudo est suum longum ex profundum ꝗ nam nono rotundum semꝗ amentum acutis positis plus ꝗ amplitudine ꝗ ꝗ longitudine ex profundiate 10 altitudo ex infimis ad summos sui ꝗ amplitudine

De nubibus secundum ꝗ amplitudinis

Dictum est ꝙ amplitudo est ex xenio facto ex punctis amplis idcirco colligi ꝑ ꝙ quarto ꝗ quinto latus est ex xenio mixtum ꝑ de longitudine ex profundiate 2 Item est ꝙ amplitudo est ꝗ axemꝗ amentum punctorum amplorum ex lenium vnde colligi ꝙ nubes sunt de punctis amplis 3 dictum est ꝙ de magis amplis punctis magis amplo folia sunt vnde seqꝗ ꝙ aer qui est magis expansibilis ꝗ a etiam est de magis amplis punctis ꝗ ad etiam circulus

4 Item est ꝙ si non est amplitudo solo triangulus est fig vnde seqꝗ ꝙ quadrangulo ex tribus sunt sui ꝗ angulos 5 Item est ꝙ multum amplum ꝑ se sine

angulo vn seq q oio angulq est exo fi secro dtm
est q ampl mubm gcam in Inferio cibq cas vetu
vn seq q ma de qua est amplitudo nem no est ur
gcamo sic est ma mubm 7 dtmz est q color
et superficies sus z ampl vn seq q color et sup
ficies sus de pnctis amplis et exrenis 7
dictu est q ors amplitudo est in me longi et pro
fundi z naz vn seq q quanto ampl accis se
restang z frig tanto ma accis se longar
facit z pfundaz 9 dictu est q rotu a semp ame
tu accis gstitit plus z amplitudine qz z lon
gitudine et pfundiase vn seq q pnctu accis
sus magis ampla in vere qz in a tpe anm 10
dictu est q altitudo et infimitas sus dtmo
z amplitudine idcco gcludi pz q dmj alti et in
fimj gstitis z pnctu ampla

De pn pfundiras

Rofundiras est regio acuta 2 angtq
acuta est pn pfundiras 3 in oi pnc
to Inquo est angulq est pfundu 4 sic
pfundiase nn pp pz ee in a 5 longitudo et am
plitudo no ystis via magna dispositione cadmiz
tione et oppone sic pfun 6 ira est pfun
diras dispo introrsus omiq z no in daz sic est
ampl quae est dispo et renis et longitudinis
successionis 7 in centro quadra 1 inq libros
uias 4or lineae diametrales 03 pfis ee 4 angto z
fundos et in centro quin in quo libro obuias 4 de
diametrales 03 q sis 4e angti pfundi 8 ma
lancolia et pfundiras 9 cordas 9 nulli etum

hꝰ ira profundus angulus sicut terra 10 ordo potest
sinjno maior hꝰ virtute in sentiendo profun
tate quam in amplitudine et longitudine

De quibus que sequuntur
per primum profundum

Dictum est quod profundum est regio centri vnde sequitur quod
centrum est maior et quies per profundum quam per am
plum et longitudine 2 Item quod angulus ac
utus est primus profundum vnde sequitur quod profundum plus qui
tur per triangulum quam per quadrangulum 3 Item est quod in omni puncto
sinuoso est angulus est profundum vnde sequitur quod omne punctum quam hꝰ
profundum et hꝰ discretum quam 4 Item est quod sine pro
dum nulla potest esse in a vnde sequitur quod profundum est illud di
pos et porta per quam vna potest esse in a 5 Dictum est
quod longitudo et amplitudo ira magis disponunt terre nostra
ad mutare et apponere sicut profundum vnde geometer quod profundum
est per porta gigantis 6 Item est quod ira est profundum dis
po introitus vnius petrus in a sicut amplitudo est dispo
exterioris et longitudo successionis vnde sequitur quod profundum
est acuto et nostra 7 Item est quod in centro quadrati
sibi invicem domus 4or linee diametrales oriuntur quod
sint 4or anguli profundi vnde sequitur quod de centro hꝰ in se
vnum punctum medium quam de hꝰ plures angulos 8 Item
est quod melancolia et profundum gaudet vnde geometer quod memo
est profundum scie 9 Dictum est quod nullus etiam hꝰ ira profun
dum angulum sicut terra vnde sequitur quod in centro terre li
hꝰ magis viciosus hꝰ in a centro 10 Item est quod oculus
po sensitivus maior hꝰ virtute in sentiendo quam profun
ditate hꝰ quam amplitudine et longitudine vnde geometer

appetitus

q quanto plus sentire est profundum tanto plus est mag
num. Dicit de primo geometrie et de corporum quantitate
non dicere intendit de quantitate que fieri potest et solum
de punctis et corporum quantitate et quia punctum applicat
ur quantitati ad notandum

De 3a parte 1i libri

In hac parte quantitatem facere intendimus et
ante obiectionem faciemus quomodo solutionem et C.
quantitatem facere oportet et solutionem cuius quan
transmittemus ad suum punctum Et quoniam quantitas est ubi de
qua quantitate facta est per punctum et deinde rendebit ad for
mam obiectionis et hunc processum tenere oportet per totam
hanc partem

De quantitate puncti

Et cum puncti sint tres quantitates aut linea Dico
si punctum est primum tres quantitates et non linea
sequere quia linea est quantitas et punctum distinctum
et non potest esse quantitas et plena Sed bade ad pri
mum de puncto et ad suam quantitatem sequitur in quantitate
ensis signatur signatum dicit quod punctum quantum et quantitatem lineae
est medium et non inter punctum et tertium quantitatem et lineae
ut oportet quod punctum sit primum tres quantitates quia si non quantitatem
est et primum tres simpliciter quod est impossibile Et quia
obiicitur quod si punctum est primum tres quantitates est linea quantitas
posita et punctum discretum et non potest esse quantitas
et plena Dico est unum cum una sit quia in linea duo
puncta sint unum sicut duo et unum sunt quod est unum et
de eorum mutatione resultat quantitas intrase igne

In acre est dare sibi suum calorem et calor non diminuitur sum per suum intra corpus et ideo de hischo sicut in illo motione linea est plena et quinque longitudine amplitudine et profunditate illaque partis. Ad 2um Utrum in natura sit punctum aliquid? Dicto in natura non potest esse punctum aliquid quia si ens foret ens per hoc est esse minus aliquid et non aliquid cum ita sit quod ens quod est ave est ave per suas partes. Ad 2um dicendum de puncto et ad suam quia in quo solum quinque figuratur et tua obiectio nera est si omnis punctum aliquid esset aliquid cum per nihil quod ponimus punctum aliquid sed punctum sum et aliquid potest esse aliquid quamvis per se non habeat neque predistinctas per quas lineas loca et figuras sic sint forma quinque quae est unum punctum aliquid et indivisibile ad oculos formas quod et 2um aliquid ignis quod est idem de materia. Ad 3um Utrum superficies sit de punctis aut lineis. Dicto Ad 3um superficies potest esse de punctis cum ita sit quod punctus non habeat longitudinem amplitudinem et profundum et superficies sic longitudine amplitudine et profunditate et non possit unum sequi quod superficies sit de lineis. Ad 3um dicendum ad 3um primum et quia dicitur quod superficies non potest esse de puncto nunquam dicitur de puncto simplici cum ita sit quod punctum sum non habeat longitudinem amplitudinem et profundum sed in quantum punctum positum non est unum cum ita sit quod omnis punctum quod habeat longitudinem amplitudinem et profunditate. Ad 4um Utrum ratione corporis in se habeat punctum indivisibile. Dicto In natura aut non est aqua vacua cum sit gratum per oria suorum quia vacuum esset in se habere si in se aqua puncta haberet quia est de sua natura et quia est indivisibile cum ita sit quod ille punctum est cum

discreta quantitate secundum 3° Requiritur 4° primo in quo possit
tum et verum dicitur si punctum de quo dicitur est corpus
simplex non longum amplum et profundum et hujusmodi punctum
in natura corporis etiam est non per morum per dimensionem additam quantitate
et occupatione. 2° 1a Utrum punctum quod est subiectum an
gulus sit indivisibile. Obiectum punctum quod est subiectum angulus non est
divisibile quia si esset divisibile sequeretur quod angulus non haberet
nec habere posset subiectum neque maius. In quibus est 3° ra
quirit quinque quinque primo primo et unum est si punctum an
gulus non est corpus et quod 2° subiectum quia est corpus inquantum est
quantum est subiectum angulus et est divisibile ex quo est quantum
3° 3° Utrum aliquid punctum sentiatur sit indivisibile
Obiectum punctum factum cum acu et punctum colorare et quod
nalde punctum sentiatur est et est indivisibile cum sit sine lin
longum et profundum 3° Vade ad 6° quinque 6° primo et
quia omne punctum factum cum acu est plenum aere quod
potest et divisibile et punctum colorare est quantum et est
corpus et sit superficiem quae est quantum non dicitur verum
2° 4° Utrum punctum quantum sit in natura Obiectum Si
punctum illud est in natura oportebit quod sit habere p
unctum quae est sine spatio et habere punctum indi
visibile non sequitur quod punctum quantum et sine spatio est
entia realia et quia quantum et spatio non sunt entia
realia sed intentionalia tamen in natura non possunt esse
aliquid punctum quod sit quantum 3° vade ad 7° primo
et quia dicitur quod nullum punctum quantum potest esse in natura ens reale
male dicitur cum ratione quod per natura quia est punctum quantum
ad esse punctum exponitur sub spatio sit ens reale et
idem de 6° nisi et dicitur primo utrum sic unum color

Dna albedo et sic vnq pnctq qm est in centro gnatho ad ptes angulos es in angulo recto sicq est mo gis gnatus qm in angulo acuto es quetq istarq gnatus est ens ce Ad 8° dicit in nā sit ens lux aquis pnctq qm sit sim insonsu q inse no se as nj suaz pnca ecaz Dico nullq pnctq p ee sim in nā cadit sit q in oi pncto oportet ee ptes videtq los quan ab ptem es a 8° vade ad 7 pnj es q dicis q in oi pncto opt ee ptes ecas bertudi cis ghiderata ptibq ecis es quibq fit vnu qpoh tu fit q ghiderata vno sim ee in quantu est q est es no est a ee pt ee vnq pnctq sim es ecis in nā sic vnq alio vna corporeitas es Ad 9° dicit in supma superficie celi sit aquis pnctq qm no sit vnus Dico q dicis pnctq qm de superficies sine sit unus qm si no ee unus no potest ee tecq linee es q superficies celi est de pnctis es est tecq supme linee oz q in illo superficie no sit pnctq qm no sit unus Vade ad 9 pnj es in quatu dicis q nisi p unuq pt ee tecq linee in sit q cuis nectu dicis inqua tu nā pnctus qm sit sub superficie celi fit q oz q cetu sit tran cu ira sit q nullu est possit ee infinitu io oz q pncto de quibq est supma sup ficies celi sit de a nā de quo no sit pnctus q sit intro qm sicut ecis sequeret q ee pole q cetu and aliud acq possit ee infinitu tu inqua tu successive vnq pnctq superior ee unus addi dum superiore p ptcipare es 7° de pncto in pnc tu infinite qd est impo oz 8° q pncto superiore

de ea sit nã q̃ pnctũ que sit Inferiorũ est illa
nã est q corp bõ a pte Inferior sit finis vt cetũ
possit ee finis et tratũ Q° 10 vt pnctũ in
quatũ pnctus moueri possit de vno lo in alium
Dbo nullũ pnctũ in quatũ pnctus moueri pte
de vno loco in aliũ et ita sit q pnctũ ẽ linea
moueri nõ possit 8° uade ad decimũ pn et est
iniũ est Inquantũ pnctũ qui est ẽ linea ita mone
ri nõ pt sic foro q est ẽ maiũ moueri nõ pt Sign
est iniũ Inquantũ pnctũ pt ee p linea mori deu
no loco in aliũ sic ~~nam~~ magnaciũ qui p motũ
naturũ mouet de vno lo in aliũ

De q̃ubũ linea

Dum linea sit ee fig̃ quã vtrũ fig̃ pos
sit p linea tracũ Dbo fig̃ p linea tra
ri nõ pt et ppter hoc et fig̃ sit de
linea quã si posset sequere q ee semper ipsũ tra
ceret q est impo 8° uade ad pmũ pn et Inqua
tũ dicit q ee se ipsũ nõ tracũ Dnũ est si lin
ea tracũ fig̃ quamis sit ee fig̃ sic pnctũ q
tracũ lineam de quo linea est et qui lineam tra
nat in se et à pnctũ sic nõ q̃ tratũ est in
suis ptibus et p ideo que tracũ sit in carum
tos Q° 2° vt linea maior hecat Dbo li
nea maior nõ hecat quã si hecat mã ee ouũ et si
ee ouũ ee vnũ ouũ in mã cum linea sit fig̃
que hecat ouũ 8° uade ad secũ pn et in quantũ
dicit q si linea maior hecat ee ouũ verũ dicit
ideo si hecat q ipsũ maior distinctũ p ee a mã

fig. que hs. corp. sic fig. totus que est de linea et de
et totus et mā corporis totus est ens ve ad lineam
Ro. 3. vt. superficies habet maior. Sed superficies maior
no hs. qm si maior terter est q corp. et no actus. Sed nā
ad 3. pn. de linea et q. dicis q superficies maior no hs. q.
si maior terter est corp. male dicis cū ira sit q. gn. gnosis
q est de lineis sit actus. qd. convenit cū superficie corporis
et primus fit superficies, que est de lineis et linee sunt de
punctis que hm. ēēa corporalia de quo corp. est gt. sumendo
gpo. p lineas. Ro. 4. quid est id de quo linea d pte
Sed linea no est plena de aquo h. est p. tcq. q. fit. imp.
Sed nade ad 4. pn. de linea et in quantū dicis q linea
est p. mq. tcq. qm fig. simples. verū dicis tū rpa. simple
ta no poss. si no terter aud de quo est plena Ro. 4.
cū nā linee sit longa q. g. quo nāz est plena Sed
id p. qd linea est ampla est q. p. nāz est de punctis ampl
Sed nade ad 4. pn. et in qtum dicis q linea ampla p
nāz est de punctis amplis verū dicis inquantū nā su
perficies que est de punctis amplis Ro. 6. que est illa
linea que est magis plena Sed nā linea est in plē
sic linea recta cū ira sit q rectitudo magis sit gpōn
nata cū linea q. obliquitas. Sed nade ad 6. pn. de
linea inquo figtur q linea tanto plus est plena
quanto plus est gtinuata et q. in linea circulari no
est actio nec dicit est magis plena q. linea recta et
inq. tias q rectitudo maior q. ~~linea~~ gpōn no cur
linea q. obliquitas. Cur dicis linea q no est de ōe sp. ma
s. de ōe cō. qd est magis mobile q. corp. no rotundi Ro.
7. vt. aquo linea possit et infinita Sed deg. in
infinita h. ptase et linea que est de punctis multiplicat
cat. p. p. vno puncto et q. mō q. ānz. 2. infinite et
potentiali

ampla.

per

q̃ deq facere p̃ d̃ dare vnu punctu et p̃mo ãnz iq
p vocē dci exprāse p lineo et infinito Sed vade ad
p̃ pnz de lineo et nq dicis q deq poz hz infinitu
nuz dicis hz q̃ nullu ens qpo ex ptibq finitis
naz infinitū fiere pz Idcirco quamuis deq p̃ suaz naz ex
po cansare possit lineaz infinitaz tu lineo p̃ sua
naz no pz et infinita tu sic deq ab ex no cāre no p̃
nulu phcāre infinitaz va nec agre post ex cā q̃ q̃
stoz cōcipe no potest Ad 8 p quo lineo dez
na maiorē app tu Dico nulla lineā va gnmor
et ex pleno sic linea circularis ex io oz q̃ mp̃tor
appēd nūo hz p lineaz circulare Sed vade ad 8)
pn de linea ex dico nerū si ees pde q pō et oz
recte se aspicēs p lineo circulare sic p diamet
lez Ad 10 no Dicz linea occupes locu Dico li
nea locu no occupat ex va hz q lineo no hz ext, et q̃ corpus inhabet
no p occupare locu Sed vade ad 10 pnz de linea ex dicis tu
Sz q̃ linea quadrans est hz me lineē circularis
et tq̃ p naz 10 hz fluū que venis p est hz fig
ad circularq ex p mō hz quadrans ex q̃ se hp̃ loca

ad de similitudine

ppo et specifica sedz nazz ipsos se transmutar
in ymo triangulare et hoc figuraz sufficienter et pla
nerio

De quibz angulis

Verum vtrum angulus sit de ee quadrantis et triangulis
Dico si angulus est de ee quadrantis et triangulis
est triang et no triang de quadrantis et triangulis
sequere q quadrangulus et triangulus forent figure no ymag
fcoo qd est impossibile Dico vade ad primum de angulo
et dicere primum si angulus no haberet punctum certum
p quem ipse angulus p ee de ee quadrantis et triangulis impossibile
est ppter punctum. i. sic circumferentia centrum sui anguli
sue ee Secundo Quare quadrantis genere
cum lineis brevibz sic triangulis cum longis Dico ca
quare quadrantis tm gnnz cum brevibz lineis sic
triangulus cum longis est q quadrangulus nazz ipsi q he
ab 4or angulos et triangulus q no habeat nisi 3 Dico no
de ad 3 primum de angulo in q hoc est q solum est verum
dicere secundo quia est q quadrangulus habet rectos angulos pr
cipatio genere plus q triangulus qui ipsos ipsi
acutos Et q quadrangulus habet rectos angulos nazz ipsi
q habeat 4or angulos et ita p quod sequitur q quadrangulus
se generat plus cum brevibz lineis q triangulus q
habet 4or angulos et triangulus no ipsi nisi tres Ro
3 Vtrum angulus obtusus sit magis situs circulo quam
vtrum triangulus Dico q circulus est p figuram et est mo
gis nobilis q quadrangulus et triangulus ita angu
lus obtusus est propinquior et similior circulo q quad
drangulus vel tri Dico vade ad 3 primum et quare

vtrum de pure: sed non primario; hoc est

angulus obtusus est de circulo ita et triangulus et

circulo

circulo fig. et magis nobilis est quadrangulus
et triangulus nobilior quia angulus obtusus sit propior
circulo quam quadratus ut tri cum circulus sit sine angulo et
quia est triplex triangulus quadrangulus et
in me per naturam circulus et triplex (sedes et planum) in angulo
obtusus est magis similis quadrato quam circulus ut tri
4° Utrum angulus ac corporis occupans si
mul illius anguli badat ad alium angulum aut utrum
recedat ad accotundum Dico cum ista sit quan
gulus exponens actu sit magis similis angulo qui est si
po quam circulus qui non est angulus ergo non quan
gulus occupans recedat ad angulum et non adaccu
tum 3° nade ad 4m primum de angulo et dicendum
sit nam superficies redigere indumydum superficiem angulo
per gradationem et non circulariter ad frecum non per quam per
gradationem ergo primo quia sit gibbosus et circulum vnum
non est similis aliud et de vna quantitate vt se
quantitates assimilantur per angulos et per lineas
rectas ~~circumpigmas~~ ad ~~planum~~ et hoc ap
pares ad sensum in planum quemcumque sicut semel in
terra occupiat et gradus ad planum an facies
figure rotundae quae longum quia sicut de rotundo
tu facis post modum figure longiuscule per radices
et per truncum plantae qui est longus et hoc apparet ad
sensum in arboribus quae frondes an facies
figure rotundae quae longae Quinto vero singu
lis corporis superficies de angulis Dico in ore
signo non est aequus angulus cum ista sit quia sunt figure

sit circularis que circularis et non posset si sua superficies et de angulis quod ~~Dico~~ ~~Inde~~ 8° vade ad 17 primum et dicis unum in quantum fig circularis sunt quasi sic fig circuly albi et in ipsi corpus solum et plenum et dicitur non dicis unum cum transit superficies sit de lineis et linea sit de punctis et in superficie quod sina de puncto et lineis et ce amplius sine longitudine que reddat lineas longas et transitus les que # longe et transire per latitudinem simplicie

Q° 6 utrum centum anguli sint puncta simpla aut quod dico centum anguli non per ce puncta quod non sint quia si ecc puncta quod et non sint non possent ce fig fig angli et vade ad 6 pm et in dicis quod centum anguli non possent ce fig fi angli si non ecc puncta sunt unum dicis non sequitur quod sint puncta quod non sint simplicia et quod angli sint de simplicibus pm et est puncta quod in quod est de simplicibus pm et in intra quod

sit de entibus que gustantur aut de illis quod non gustantur dico entia quod gustantur sunt illo quod gustantur per quales et apparens sicut ignis et aer quod gustantur in calore et entia que gustantur non per sunt per quales tales per apparens discordantes sicut ignis et aqua quod gustantur non per per calorem et frigus dicendum quod anguli sint de pm quod non gustantur 8° vade ad 7 pm et dicis unum quod angli est de pm quod non gustantur et hoc et quod simplicia sicut aqua calefacta per ignem et figuratur calorem per gustationem frigiditatis et humiditatis sub fig caloris unaquaque angli est de pm quod gustantur in quod quod multis simplicibus puncta facere ut

NB.

Simplex, et simplex de simplici et compositum de simplici et compositum de composito. Vid. Aristotelem in theatr. Chym.

pucto qpo qm est centrum angli Ad 3m vtr sin
angto recto sit pncipium acutum Obo in angto recto
no p ee pncipium acutum qm si esset angtus rectus esset de
nat trian es no qual qd est impo 3o vade ad 3m
prn es in qs dicis q in angto recto no est pncipium a
cutum male dicis ad vra sit q in angto recto sit pnc
ipium acutum in po q quod est in angto recto in po ar
gto acutum tel tm vtrum dicis quod ad actum angli a
cuti es in 4o passu cognosci pr q ptuo de mixtione d
est in axe qs in sensus ad vo sit q in recto angto
apparet q sit angtus acutus qm in rpo actu
no est hz sugtiva qm si in rpo esset actuatio seqret
q angtus rectus es acutus mutatus gnerret qd dgdic
Ad 3m Quart vtr angtus acutus sit ee de angto
recto Obo angtus acutus no pr ee de ee recti
gulus qm si esset semper remaneret in spe recti angli
3o vade ad 4m prn es in qs dicis q angtus acutus re
maneret de spe angli recti si esset de sua ee mu
le dicis ad vra sit q p dmstrone unus lin q sit
trax in angulo qua sit fact angtus acutus de
ee recti anli sic aucta est de ee ordey et tra
sit in alia spem q no est ordeuz sed auctor Ad
decimo 4m vtr rm centrum circuli sit rm actum
Obo centrum circuli in quo sunt duae lie diame
trales no p ee rm actum q in rpo fiunt ar
gto 3o vade ad 10m prn es dicis unum qn sunt p
tractum
gtinges in centro circuli duae aut plures lie diame
tri no dicis unum in qs centrum in se est actum rm
an qs lin in rpo sit p gnatu.

De quibusdam figuris

Ad que sunt 1a pri 1o figure Dubitabo primo ut quid
est quod videtur sed vadit ad primum de figuris sunt
declarandum quantum sunt prima pri figure et quo
tinas est videtur sunt pri multum et 2da figure et ad
ura sit quod circulus quadratus et triangulus quantum
Ad 2am ad 4am veniat ad arcum nec est finis sed
quod hic finis Hoc est dicere utrum finis in hiis circu
quibus aut triangulis Dico nisi punctum est ita oppen
ad sic est punctum acutum et quia linea est de puncto et
figura est de lineis ergo quod utrum in figura finis sit
triangulus qui ad punctum acutum maiores sit situatio
quam ad a puncto 3m vade ad 3m primum et in quo tu
dicis quod tri maiores sit situ ad puncto acuto quam
ad a puncto unum dicis quia et arcus sit quod
et tu triangulus et arcus qualitatem et ideo videtur
quod utrum arcus non figura sit de puncto ad 3m
3m ad figuram circularis sit magis plena quam
quadratus vel tri quod dicitur de quo finis circu
laris est plenior quam quadratus vel tri Dico si
de quo figura circulus est magis plena quam quadratus vel tri
est quinta acutis qui est in figura circuli sed mag
gtinus quam in quadratus vel itri 3o vade ad 3m primum de
figura in quo figuratur quod figura circulus est magis plena
quam a figura Hoc dicit an est punctum vel quod an punctum
et ita circulus non sit primum neque finis et dicas ut pri
quatuor ma Ex est quod magis illud quod hic finis circulus
gentum habet et non dicas unum Ad 4am Ad
figuram quadrangulum plus quinque quam figura quadrangulum
breve idem quod figura quinque plus quinque quam figura quad
drangulum est quia quinque habet angulos et quadrangulum

ñ ho ex mlis 4o 3o nade ad 4m pñ Inq hig tur q
rõ quare fig quil plus gñ q fig qua est q d
de magis laris angulis ex h rõ mag pñ est ex
illo que est totalis ex a rõ est 2a rio ex mãlis
Q. quinto quare fig circularis difficilior d adr
magnitudo q fig lnis angulos Dico rõ quare
fig circu tis est magis difficilis ad imagidu q fig
lnis angulos est q est magis gñalis fig 3o
nade ad hm pñ ex dicis iuz sequ mãz h ñ ho
xma ad ro sic q fig cir ñ sit ira ymag q
ñ hz pñ mlis neq fine sic est fig que hz pñ
mlis ex fine Q. 6a de quo est q successio p
grane ex occupione Dico Ingrane ex orcũ
que est q successio ex p nbg ablanis a tbo qd de
neniz sit ñ ee q occupione ex que dant tbo
qd deneniz sit ee q grãnonez 8o nade ad secl
tbz ex dicis iuz sit grãnd mã h ñ sit q tbo — principiorum
Q. 7 uez nã sustinere posset q ex p summo
celo ees aliud celo vacuo nullo ex ipso ees
sit a. Dico posq nã ipsu celi Inq sumq ñ
ees sit a celo impedire ñ potest q aliud celum
ñ ees 8o bade ad h pñ Inq de q quag ne
tq pñz ee ex circulo ex si posset ee duo cel
quotlibz a ex aliud ex sic sol ex luna quoq
quilz ñ est sit a facere ex circulo fig ex
se sic facere duo duo si existerez q ñ tac
tu q fig ees vacua que in se nihil gñeres
q. s fig vacuus est impo Q. 8o Que põ
põ sensibile est magis vicina imagi Dico se
sensibile ñ põ sra magnu hz actu sensibile

sic tactus et hoc apparet ad sensum in tangendo ferrum calidum aut aquam bullientem aut in tangendo ut citus aut ut asperum corpus vel eam ne huiusmodi tactus ⊖ mu. Et actus quia a po sui magnitudine imagine quia a po sensibilium ad ipsa lis quoque id quod ymaginatur attingit ut sensibilia existunt ⊖ nadi ad ⊖ pri et dicendum quod actus sentiendi ut tactus si posset tactus sensibilis imagi imagine forma visus ad ipsa sic quod visus attingit colores lumen et angulos ⊖ nō. ut quod possit sensibilia an incipit sed ⊖ ut nullatenus po sensibilium ipsa corpus incipit sed sic ut audientia et ii oculi ad sensum in magnitudine quia huius coloribus plus audit ut audiens quia ut visus ⊖ nade ad nō pri et dicendum sicut si quod intentio accipit de ymaginane si nerum nō dicendum sicut hoc quod imagi accipit a sensibilibus ⊖ ut quod natura sentiendi imagine an attingit principium ⊖ ut natura gustus et tactus gustus et tactus magnitudine sentire et ipsum opus quia ymagine an ut natura gustus et tactus attingat quia ut natura altercus sicut ⊖ nade ad ⊖ pri et dicendum in quantum finis quod ⊖ multum tangere et cedere si sunt actus primum ut natura nō dicendum sic ⊖ quia an ymagina puteritudinem pulcra hoc fere quia hoc capit et an ymagi albedo pane quia vult cedere

Ad quintum quaestio

Quaestio vel maior quantitatis infinitus plus sit in finito dei est maior quantitas linea ⊖ deus est infinitus et non linea et est infinitus vel tanto infinitus maior quantitatis infinitus

plus lis Infinit dey qz maior qua lin. Ad nade ad
pm de quan. et dicis unz quo ad figna Infinit dent
ab oi spe ymagi hz no dicis unz quo ad ymagine
et Infinit ex ira lis qz Infinit ymagine que ymagi
maiore linea ydeca Infinitas expeine Infinite
spe ab oi quantitate denu Ad 2o si Indeo ex
aquo quan. bz p Maz quod ex finit Dbo deq
est ens Infinit et si in rpo ees aquo quan. ees q
ad illa quan. finito et Inqz illo quan. no ees p
ad Maz ecaz ees Infinit Ad nade ad 3 pm et no
dicis unz ex ira lis q deq lis sbo lim et Indum
Q no ees si p aquo ntez quan. ees finit et p a ees
no Infinite quan. ees Infinit Ad 3a bz lis una
gnalis quan. de quo lis oes de quan. Dbo ma
nifesto est q Infinit Ipo ecaz et 4or sbo mundi est
dupli p loci et nat vnde seq q oes quan. no sit
de bno quan. Ad nade ad 4 pm et Inqz tu dicis
q est dim. Infinit Ipo ecaz et 4or sbo mundi p lo
ci et p naz vnz dicis h nece no dicis Inqz
gnua et successio line Indum et Inqz p ea
minor qm bng est p vno ecaz gnales quantis
sua ee dim. lis p ptes spes eere sic bnd et
oleuz que dim. sua lis p discreas quan. tu bno
est quan. amporp et est gnuo p quan. p ma
Ad 4m bz no omnis lis pleng Dbo no p
mundo pleng ee no p quia si pleng ees bmiz
oo ees Ina qd est Impo Ad nade ad 4m pm et
Inquam dicis q bnd orpg Ina ee no p bnz d
cis esse bno ore In bno loo et Ina ore Ina
loo sicut aptus aureg qno p ea In bno loo cu

no

ch[illegible] argen quoty capho ex in suo simane et figu
profusione bteuchgz capit in uno nase et in uno fo
[illegible] oez capit aureq ed in corpe ci argen et ego sic po
in pse et ex ambabq pnbq uno quan gpo
Ad vz imaginā imag possit quan gnato
bec si imagi ymaginary no possit quan gnabz ymag
no possit qua spalez so vade ad ly pnz et dic
nerv in quan gnabo quanto subalternata si
vuz no dicio de quan que exuno de gnat sic qu
ch et lin q sunt cntq et diametralis q sent
no pt Ad 6 vz de corpoz sic ex pnbq lin
Dbo in ctio nullo gpo est ex pnbq lin nam
si ccz de pnbq lin quet gpo in sua ccz sim qu
et specifica et gpo esse sine gpno qua vn seq
xe y gpo ccz et gpo no ccz q est impo Sed nab
ad sept pnz et vuz dicere si vno gpo sim in ape
sim phci ee no potz sic vnu sim ctuz qd no potz
ee in ap sim cto q ita in rpo pt ee q mozmu
tionis gnabo sic instax p gnatione et fuda
nacio aureo et argenti p fusione vt dz est
Ad 7 vz arismet sit ita pnz ptz ymagina
bis sic geome Dbo qm arismet lenq attingit
qua nuq pt geome qua oris idcoo imagi no
tora hz vnde p hi qd lenq attingi pt p hi q gra
do vade ad pnz et dicas nerv quo ad mz
m et arit pt no quo ad mz imag ad ita si
q arismet no sit ptz ad et angli Ad octauu
vtez bna et eadez quan sit intra et ego ptez
Dbo qua ac que est intra ptez ee no pt ego ptez
nec illo q est ego pt ee intra qm sit ee potz

sequere q̃ ly est intro et ego cent vnd et idez q est
impo Sed vade ad ꝓ pnt et dicas illi intrstu
qua odor et tig̃ sit qua discere a qua sbe qe — alia d sinetq
intra sed bene no dicas in q̃ ego illo qua discere
fit vna qua ad ginno ego que me fecit et ego
dn oco tcos sbe q̃ Q no qd est pnt dnm sbe
Dbo pnt dnm sbe est ad Sed vade ad nos pnt
et dicas nec quo ad dnm hone mate h no quo
ad dnm no fecit que p fit q dnm ne fecit Q
10 vt sbo an fit dnm q̃ quan Dbo many
festo est q sbo dnm q dnm ne quant et 10 andem
quan q sbo 8 vade ad ꝓ pnt et h sbo dnm
da q dnm no quant no seq q an fit dnm in quo
q in sbo ad impo fit q quo fit hine sbo et q
sbo q dnm ne fuaci pnt de suis q nby dnm est
qua dnm h q acno et q gnaz dnm mos sbo.

De qnbz centr

Vi bez centr qd est in cle nte fit co
Dbo many est q na no facit aq g se
rpaz qm h facere na no ecc h q est
Sz na ecc h q est sup cnfiz na qd est impo et
q in centro qnn h qm est in cle fit in po acr
n angli q lineas q n ad a centro bsq ad angulos
qum 10 many appz q centrum qd est in cle no
est co q naz qm h ecc nte accipe no posse acr
ros angulos qum Sed vade ad ꝓ pnt et h sim bez
diceres nullz centrum posse ee in me cle pdo no ecc
co Q 2a Quare linea diame est magis
q fecit lines q alio Dbo Ra quare lines dia

est magis perfecta linea cui a est quia duci ab in per eqlis
3° nade ad 2 p'n in quo figura per quia lineas dia
me melior ab sui lin per capax est magis perfecta
in centro et per centrum quia per aquid a et vnz est quia lineas
diametralis est magis perfecta quia circulus dividit
in per eqlis sz magis perfecta e quia per centrum per
transit ab plebus lineis 2° 3ª Quare centrum
per nas est magis appetibile cui a ins loq 2° bo ra quare cen
per nas est magis appetibile cui a ins loq est quia in me circu
3° nade ad 3 p'n et vnz dicis sed
tro est pulcrior magis perfecta cui ma loo rane cui
perfectionis centrum est magis appetibile cui a ins
loq et quia in rpo plus est de quiete cui in a loo
2° 4ª quare figura no pt esse sine centro et 2°
breve Racio quare figura no pt esse sine centro e quia in
oi figura est me loq qui est sui centrum 3° nade
ad 4 p'n et dicis verum quia in oi figura est me loq
sed quia oio figura appetit esse ad centrum ad quod se mouet
et sine centro appetitus no haberet nec sine ap
petitus posset esse Idcirco figura no pt esse sine centro
2° 5ª ubi est centrum solis ut de centrum sis
in me loo 2° bo oz quia centrum syderis solis sis
in suo me loo 3° bade ad 4 p'n et vnz dicis
quia ad centrum corporis syderis sed verum no dicis
quia ad oz ~~aqua~~ in sic 4ª solis et sic de syderibus
aoz planetarum concavum que quanta est vna bna syderis po
sita a quinque sic syderis saturni que quinque syderis
lunis et syderis lunis a quinque syderis mercurii et sic syderis
mercurii que quinque syderis solis et syderis solis quinque syderis
veneris sic syderis veneris a quinque syderis mercurii

et sic sup. mouet quia ipsa spaz lune et 4o fiz ce de
necessitate vt fig. no dimittat et spacio vacuo
q vacuo dimittere si cens cor. sphera sic duo ut
plures ono vt supra dictum est quia q gractus fig. fi
cetur aeris quia cir. no est 2o sed vt centr.
appetit no tenet q mouea. Dbo in stapide mouio
qui rotundo est est centrum et illud cens appetit q
sp. mo. ad cens. inferius ad qd. no est q ponde mouio
3o vade ad sed. pm. et dicis necesse q centrum lo
pidis qui adhuc appetit q inferius mouea. et hoc
est raone gratia centri aque et terre qd. est in
ferius qd. appetit tuc oio centro que est de ro. 2o
q vt centrum aqui appetit tenet q sit mo. Dbo et tuam
bucio cu fig. quia tenet ce effectu q suos ar
culos puncto que sit centro suorum angulorum
appetit no tenet qd. sit mo. 3o vade ad 4m pm.
et q dicis q centrum quia et tri. et ens triangulo
appetit no tenet q sit mo. no dicis bene cu ira sit q
ora fia quia vio et tri. no sit corr. 2o octano Dbo corruptibile
les est spes centri oio Dbo centrum co est pm.
oio qui d in ne circuli et sue spes est angli qd
tenet in po in p. et ce tog. plenum lineaz. 5o vade
ad 6m pm. in quo fit q centra angulorum affi
quia et tri. sit spes centri circuli q. de circu
lo exeunt oes a fi et no dicit necesse in 7o q
qui est in po no est ens actu 2o q qd
illud centrum qd no mouet Dbo nu. cens est quin mo
nea. cuz oe centrum sit creatum et oe creatum sit
motum sm. qd. creatum est 8o vade ad nos pm. tenet sigt.
q cens qd no mouet est cens tre et dicit pz magro
p fede q deus est centrum no motum ad qd appet

Zetus es centes igmo qd no mouet sup et est gnalis
appes y castoes 2c de alys es dicis Quz sup mo
dy cœanis Do 10 calefacere frigē cessare
videre 2c de aiis actibus sedarys sunt centes 2a ex
Ideres quecē bz oes isti mō actus sit in me poz
obi Dbo si calē frī cesse vide 2c de aiis ac
tibus 2a ex nō ees in me po es obi nō posses ee
centes cū ir sit q centes p naz requirit ee p
me lo solū vade ad ē p'n es nō dicis Quz in
qz oes actus sedarys cœanis dependes y mo ma
finis plus ad formā qz ad maz cāne ē mā fi
mis oes sedys actus cœanis mouet de vno fine in alz

De ipsis capacitatibus

Do capacitas dequo est Dbo capacitas
est de dispōne mā ans corp qd disp est
ad ipsendū aqua 88 vade ad p'n
de capacitate es ad sua gnoz es dicis necz
sup actus tbe k in qz nūo spacio sig y pri
cipiuz capacitas est ex ipis forālis cū ins sing
qz angli es circuli sunt in na est tbe instrig
capax ad ipsendū angulos es circulos es y
illos p vnū ocy in mā cū gentū es vno po
in mā bz sit vn gpō es in tbe ipsuma es h
Do 2a bz sup ficies es equa ad equādū se he
ans ad capacitate Dbo si sup ficies es ipsi
ipsos equādū se hecer ad vnū finū sequeē
q supma sup ficies ch ees capax ad ipsendū
aqd corpus y spacū quantū 2c vsq ad sub
stantiū qd est tmp le Do vade ad 2z p'n

(sed quæst. quoniam)

et dicit nec in se grane superficies (in qn 2) de superficiebus
est pl. p. quam corporis sic spa igitur q. p. maior co
cam est finis qti spaz cerib. Ad 3 dr. pnctus erg.
multa prius sit capax ad qn. an pnctu. Dbo pnc
ra pnc. ergo q. minor co. no possit no est capax ad
apprendendum anz pnctu qui no est ira prius. Ad 3 bade ad
3 pn. et dicib. unz exprime quotz pnctu actu et pleno
de sua mes. co. h. no dicib. unz. Inq. tio long. pnctu p. ena
tione a. ~~successione~~ infione est capax p. maior quam ad
apprendendum anz pnctu. Ad 4 dr. in Inferioribus
ad pnctu sit sine coquam. Dbo p. exquien videmus
q. unu granu frum anz unu gra. arene e plenum et
sine quam. Ad 4 pn. et dicib. unz. h. plenum
p. coe spici 3 no dicib. nec. sed. capa. et quam. inter
q. est in grano frum et arene cu in quotz sit plus p. rec
q. daz in do exemplis de q. granum frum est q. possibilem
Ad 5 dr. capaci. tanto p. pnctu longiz et vistas sic
p. amplu anz p. pnctu co. Dbo capa. et gra. mag.
q. sitius in pnctu longo q. in a. pnctu cu angl. acu
sit et pnctus longior et rpe sit cu m. gra. lineare
longaro. Ad bade ad 3 pn. hiq. figtur q. capacio
magis est p. amplu q. p. longu et p. circulu q. p. an
gulu et no dicib. nec quamis line longo magis sit
gnmo p. angulu q. acutu. sed p. rectu cura sit q. an
gulo recto plus p. amplu gnmeas q. angl. acuto p.
stricto. Ad 6 dr. aliqua linea sit capax q. dam
da. sine pnctis sibi ee. Dbo n. linea ipse sp
pnctu actu cu sit de pnctis gtituta qm si hecer no
poss ee gnmo. n. plena qm fi. et assitua pnctorum
pedices suaz gnmiane et suaz pfectione et no lin
dm. no est p. pnctu que sit actu in rpo sed p. pnctu q.
in rpo sit in po. Ad bade ad bis pn. et bnz dicib.

si in linea qdaz puncto no erit in ato et ma sus q
daz in ato actuali sic autem et argenti. in de natio
q fusione et in qz dicit q puncto de q est linea in
tpo sus in po dicit ffs qm si erit tpo est de z nbq
qne no erit actu et oportetet q tpo no fuerit aquo
z qd potest fiere actu imo oportetet q tpo erit ens in po
Ad 3m bz tpo sit ens de pnbq Dico oz q tpo
sit de pnbq qm si no est de pnbq nullum ens mo
potest in tpe neqz est tpo pa neqz fuit 3o vadeat
pnz et in qz dicit q oz tpo a de parenbq vt in tpe
enim monean de pnn ad pte et sit de futo mai di
cta sit q motus enim sit in tpe deinde a tpe quo
monen in tpe sic marina in navi in qua iacet aut
sedet qd liqdo tpo q ad diem horae et cum pres mo
ne de una pte in a rone cl mo sed tpo fuerit
et fuit Ad 4m Quare cl maior hz capaca
tate ad gnrendu qz qua wt tcl Dico id qd
cl ma hz capacitate ad gnrendu qz qua wt
tcl est qz plea hz pnr gcano qz qua wt tcl 3o
vade ad octa pnz et vnz dicit q cl plea hz pu
nctu gcano qz qua wt tcl si vlm tcl aut qua
grineas dz si vna figra est eqlis alij in gnren
tcl q figura est in fig plena tot pnc gca hz vt
fig quot hz a Ad 5m cu vinum sit cl et
aqua sit cl plenum quo pz quodlibet ce capax
ad gnrdu a in capto in quo adimus miscentur
breo mym et aqua sunt tbe etate et gpo de
punctis et lineis et vnus cl est in capto vinum
alij et nnbq punctis et lineis cuiqlibet cl adimus
mcis 3o vade ad nd pnz et in qz mixtone nym
et aqua dicimus vocab male dicit qm p dia

Nota

nisi vnu sn̄ ē. nō ē vera ꝓpō nec arg vm
et aq nō est plenu nec ferrex. lineaz ꝓnuo
Ad decima vt vna q̄ ꝓnas possit ꝓpō ex pterbo
simpbz quantbz Dico quantas est actus et ex actu
ibz actus ꝓpom nō pt cū sn̄ōi ꝓpōne sit mā
nifestū quo multu actus ferre pt. Ꝑ nade ad ioi
dū et verū dicis q̄ ex actbz sim̄ nōtis ꝓpōb
q̄ sub actuū ꝓponuntur Idcirco de corp
quantbz est ārio actuibz q̄ ipsi fiunt loco quā
quasi ze de dio Sic de sapore rose et de so
pore lucaci de quibz exis vnq̄ corio sapoz ze
de alijs | De q̄ubz longi

Ad vt arg sit de pnctis cōdis aut longis
Dico arg est longa lineo ⊙ fros suos
Ut sn̄ fe et ro oz q̄ sit de pnctis lon
gis sō vqde ad pm̄ paragrā et dicis verū sit
quatu arg est lin longa fe sn̄ quā figū facit
longaz oz q̄ sit de pnctis cōdis p qne superficies si
gnoz possit ee cōda que cōda ee nō potest p pnctū
planū et longū Ad 2ū Quare pncta longa
sit magis forcaz q̄ maz Dico cā quare pncta
longius magis forcaz sit q̄ maz est q̄ forci si
extremitatibz consistit mā que p pncta ampli
spacū simplex qd facit forcā Ad vade ad 2m
pm̄ et hoc qd in vocab forcaz est fig q̄ est de
lin longis de pnctis longis cōnis et q̄ fig
est sth̄ fore ro pncta longa forci sit forcaz q̄
maz Ad 3ū Dimlo vno arc in ptes eqes
Dtez fora illoz arcuū an pānez ꝓtas q̄

mā Dico pō tm gperis mā et nō fore ideirco oz
in dnine hiu hī pāne ego gre m̄ et nō ego gre fore
Ō nade ad 3m pm inq̄ declarā q fora an hī pā
ne q̄ mā in dnine oris q pncip longg magis d
nt est q̄ pncip larg et inq̄ dicis q fora cri
dinsi pāne nō hī male dicis cuz sit fora p oc
et rotu oz hī pāne p dnine tn seq̄ q oes pīs
gras pāne et inq̄ dicis q fore nō gperis pā quz
dicis in q̄ foro 3 p acris rāne mā quo infor
mar que si quide ma pāne hī p formo que oz
dnī in gres idcirco foro pāne hī et et accmō
ne quo dest hiu propa mā oz q fora defficias
Ad 4a vtez angtq sit de pncis longis Dico non
nō pt ee de pncis longis ~~faceet~~ qm si ees
pncis longis faces lineaz plano et rectam z
angtq nō poss ee 4o qd est 8o nade ad 4m pm et
dicis cuz sup q angulq nō sit de pncis circmis
Ad quinto dtz arboris que sunt subtiles sine
graciles gras ita temgaras quasi rases sic ar
boris que st breues et grosse Dico quaro lineā
est magis longs et gracilis de albo in infinitum
tanto mnq hī de mā q̄ linea breuis et grossa
et transuersalis et ro oz q temgamen q hī tam
magis sit in arboribq longis et gracilibq q̄ in bre
uibq et grossis 8o vade ad quintm pm et male di
cis ro his q quaro mnq foro inueniz de repugā
p mag tanto magis hī intensaz actione sic in gore
colerico in quo fora plus hī de vigore q̄ in
gore sanguineo Ad 6m Quare arboris st gros
se interiq et graciles exteriq Dico Rō quare

arbores sint grosse superius et graciles superius est quare
eorum linee longe de quibus ff graciles sint in partibus
superioribus et grosse in partibus inferioribus. Sed nade ad
6m primum et dicit nerum sa principalior ra est in hoc
quod dtm est in gro primum allegan. Ad 7m cum quo
vna pars corporis p se in a. Dico id cum quod vna
pars cor p se in a est quod pquneda pres superiorem
sint in aro. Sed nade ad 8m primum et dicit nerum in
quod est gro superiorum que quedaz pres in aro
facius. Sed primum ra est quia locus et capacitas et in
fluentiaz quasi tam et quia pesam quas quedo et o
in aro facius, quia pesanibus suo quod ppa sbtanio. dimisse
quibus sic calor ignis qui no dimittit igne qui est
sum ppius sbz et ille pperases ymaginare ff et fig
de circ. quare et tri fig. Ad 8m quod cor est illud
quod pfecte est plenum. Dico cor ampulle, aut alve
nahs, quod vasculo est plenum vino aut aqua ut do
liquore, et illud cor quod pfecte est plenum, cum sit ne
cessa quia postqz ampulla tantum de vino quinea p.
quinea no possit ad hoc quod sit plena. Sed nade ad 8m
primum et quamvis ampulla aut a uas sit unum ple
no seq quod ipso p unum sit cor plenum cum vas sit q
vinum sit ego cor ampulle. Et id quod cor amp
est primci plenum et ppre est quia est plenum suis
pribus et quietz suaz ptm est plenum a pre et
est illo pre pleno, quo plena d sic vinum limpidum
quod est aqua plenum et ego aqua est vino pleno
tum perfectior est plenum vena quia ille sint plene
sangne qui in corde vipio et vino plenq est. Ad nō
vel in gnane plus incipias mugmento et celme-
tu quia linea longa, aut quia amplaz et profundam

Nota

Sed hoc manifestum est quia in radicibus arborum primo incipit
nutrimentum et crementum et profundiatur et extenditur linea
longitudinis ut amplitudo cum ita sit quod arbores in principio
faciant radices que inferius tendunt. Et vade ad
nos primo et ubi dicis inquit arbor incipit exten-
sias radices inferius tunc ista linea longitudinis est
et profundo est ibi linea longa est extensio. Et
10 ubi ergo punctum linea longe sit longitudo. Hoc
cum linea tractat inter puncta et quod puncta inquibus
tractat et que de suo sunt et sunt puncta brevis
quam si longa essent oppositum quod est in descemptiva
Et vade ad decimum primum et in quantum dicit quod linea
est indetracta si sua puncta ergo essent longa no-
le dicis cum ista sit quod puncta sunt cum grisse pos-
sint tractari quam in superficie et de punctis planis
et stricta

De quibus latitudo

Et uterque latitudo potest esse de longitudine et profundi-
tate. Hoc longitudo et latitudo et profundo et acuto
et quia unum acutum non potest esse de altitudo
nec potest esse de latitudine et profundo. Et vade ad primum
quod latitudo et dicis nexum inquit unum acutum non potest
esse de altitudo si verum non dicis inquit unum mes acu
unum acutum dimittis et de accipis sic acuti altitudo
quod potest esse mes et pellis longa que potest amplitudo
de inde quod esse strictum et longum Et 2o utrum
nubes sint in aere grosse sic ample. Hoc cum mes
sint de vaporibus quam surgunt ascendunt et quod sunt
magis grosse quam ample sunt late quia in assen-
dendo fit facium quod sunt. Et vade ad 23 primum
et ubi dicis quod magis sunt grosse quam late

in ascendendo et hoc est ppter vapores qui simpliciter ascendunt et in nubes facte fuerint sint de magis lato et ob hoc patet quod puncto de quibus sint tempora intentensus et descensus circa modum quinto et transitus quod est inter altum et infimum. Ad iii quod etiam in ipsum magis lato puncto. Dico nullum etiam esse in lato puncto sic aqua et hoc apparet in 4° quod facit magis planum et expressum simpliciter in marg. quia in fragmento quod a etiam in suo ascensu situare. Ad iv vade ad iv primum et ut iuxta dictum in hoc quod in superficie maris est superficies aeris. Ad 4 dicitur latus melius habet angulum cum angulo quod latitudo et profundum. Dico angulum in quarto angulo est magis profundum quod longius vel larg et hic apparet ad censum in puncto in quo angulus tractat. Ad v vade ad quartum primum et dicas unum in quo vlm puncta angulum dicit no dicas unum in quinta de angulis. Ad quinta dicit hoc latus principale cum figura. Dico quod est quod tam sit quod cum figura no principalis sic mundus qui infimus per ea et ipsum et quia no habet figuram. Ad vi vade ad vi primum et no dicas unum cum ira sit quod oportebat de tam ex in tbo quod sit ocul et ut quod ocul habet figuram rotundam ans quia habet angulos et in figura cum alius habet angulos per ea sine quan. neq infimum. Ad vi quae est cum ventosa. Dico cum ventosa est motus qui movet aere de bruto in ans. Ad vi vade ad septimum primum et dicas unum quod quia de cum quae motus cas quae in primo allegato est signata. Ad septima Item

A
Ex no sunt p̄ cū
ira sic q̄ p̄ncē sic
p̄ncipia

color p̄mo incipiat p punctū aut q lineam. Ubi cū
color exterior in superficie est visibilis et cū sup̄fi
cies est ampla de lineis sequitur ergo q p̄ma p̄n̄
coloris sit linee extrinseca que amplū faciant
ingro color sustentat. Ad uade ad 7 p̄n̄ et di
cio unū in ex 2rio p̄n̄ Hes mā lineam et locap
pares in pomo quā sunt color incipit alte
rari et corrupi p̄ in capit in p̄ncto cōd alte
ro de colore Ex hoc no fuerit si p̄n̄ coloris p̄ri
ecūt linee ymo oportet q pomū se de colore
alterare p una linea longam p totū superficie
et Ad octauū cū aer se restringit vel p dat
suam latitudinem Ubi latū est et restrictio sit
dicens et extrarie idcirco opt q cū mā accio
p dat latū dimit et latū strictū accipit q
dicens si latitudo est strictū Ex vade ad 8 p̄n̄ et bū
sit ad aud tbz ingro est latū strictū Ad nono
in quo tpe est aer magis larg Ubi ignis
et aqua extraneam et q aer est in eme stric
to p aqua in stare est magis larg p ignem
q in a tpe anni 8 vade ad 9 p̄n̄ et dicis
mus inq̄ aer est magis larg in stare q̄ in
eme Ex in bere larg est p suam nat et in
stare facit lineam magis longam q̄ lata q
long magis. hinc colligit q̄ latū q̄ sua spa
est magis de lineis longis q̄ sp a ~~regulis~~ et ig
est diffusium et mag sp de ma q̄ aer
Ad decima vtē latū sit de pnctis Ubi

no

latitudo non est ad de puncto cum ita sit quod in omni latitudine sit quantitas et punctum sit sine quantitate. Sed nade ad primum et unum dicitur in omni latitudine est quantitas non in quantitate in puncto negatur quantitas ita sit quod in puncto nullum sit quantitas in p̄o et uno puncto ad aliquorum exemplum quantitas de quotum in actu et tota illius quantitas est linea quae est de corporalibus quantitatibus in quibus illa est sine tota et sua quantitas est de quantitatibus et una linea ad aliquid ducta latitudine reducitur de p̄o in actu et per quam linea transiuersalis superficies corporis quae erat in p̄o de duabus in actu.

Nota

De quibusdam profundis

Nota dicit centrum sit magis apparens per longitudinem quam per profundum. Dico in planetis manifeste videmus quod apparentiam in summitatibus quam moueri de profundis sicut arbores quae colligunt in radicibus maius fructum quam ad finem ducit in ramis per lineam longam de infimo ad summum iterum manifestum est quod apparet magis per longitudinem quam per profundum. Sed nade ad primum primum de longitudine et dicitur in omni centro terrae non dicitur unum in omni centro fructus in omni centro fructus est magis apparens per profundum per longitudinem cum ita sit quod apparet arboris maior sit ad generationem speciei quam generatur per semen quod profundum in medio fructus sicut semen pomum 2o de arboribus 2o dicitur profundum primum sit per puncta aut per lineam. Dico lateralem quae est per quantitatem lineaque quantum loca attempantur per latitudinem et grandis et profundum incipit per grandissimam lineam et non per punctum

cum vna sit q puncta no sint tot ad quantum 8° nad ad 3
pm est dicto unum de puncto latere sed no dicto unum sing
negat q gtum cuta sit p puncta sed p lineam qua
est tna ra no natu cum vna sit q angulo acuto pos
sit esse magis quantus q lineam qm quando ang acu
pnctum est acutum sn sing ficie sing uocq est puncta acu
est actu est de ptibus puncta p opoem educta quoq
quantum est sn actu sn puncto acuto est oi qm cor p
fundi 2° 3 vt sn aqua puncto sit aqua qua
discrete 2bo 2bo puncta est sim cum vna sit q nq
puncta sit uocq est q ro puncta est sim et quantum
discreta no possit esse sine q po nq puncta est sing no
sit discreta quantum 8° nade ad 3 pm est male
dicto sing nec est puncta qpo quod oz esse vt de
po est de ptibus ario puncta possit esse lin longa
et p ptes lin longitudo gollexcalis possit esse
titudo et p longi et lantudine possit esse pti
dinis et p ista 3 dimesiones possit esse plen
ore 2° 4 que est potcia p quo vna puncta
possit esse sn a 2bo potcia p q vt pu p esse sn
a est motus sistens sn ptibus puncta q 2a sn ab
mots p ages nte qd mou cum mo nty 8° nad ad
4 pm est dicto vt sn qd qpo est mte 3 oz q p
por sit ptfundinis p quo vna puncta ma p esse sn a
sic p tpo ptes mo pnt esse sn vno instanti quamus
momento sit sn diuisis locis est sto 2° 5 que
d p potcia gnanimus 2bo p poc gnanis est pa cu
vna sit q pro educta de po sn actu p intras sn
pane sbi sn quo eras sn po de quo ages rpaz tra
sit est cum pane rpaz po sn actu 8° nade ad 3
pm est dicto unum sn qd ma oris est sub gnam 5

es q. gnato p tictaxo gnan incipias in singtarib
ptibq (8) quibq oi ab resultas que de finis pnibq de
po in actu est educt sciro es q. p. porro gnanonib
sis q fun ab oppensio in pncis pt mdis q ipaz q pncis
vnq pncto in ám intcace q. e intcoim (8) qpo es
gia ad pare pr. Ro 6 q fun ab sis acns
am sua (8) bo es q q fundiras sis sua et no acns
qm si ees acns no posset áqua oorpe gre 8 no
de ad sec pr. et dicas unz q q fun in se ágd co
rpe gr nece no p si sis acns tu q fun est acns
q ira est instm ut unz oez possis ad gre sic ca
loz est instoz ignis ut q ipz calefacere possis ad
etz Ro 7 bz sis áqua pncis indum qm sis
tcq ad ptcos angtos (8) bo nq pn indi ee q nec
sim p ee tcq ptcm angtorq ee ua sis q in oi
pun sit q fun q quo in se ees angtz inq es q
que vnq pncto trám intcace possis et qpoibq
vno sis sua que ees vno sim o sup ficie et pn
dira gnma 8 vade ad 7 p mz et dicas nz inq
gnma sua q est de pncis et lineis fz no dicas
unz inq gtituis cantez q est in me ut sis
tcq angtorq sine qua tco no pos ee vnq pncq
fiz et ado ad ptcos lineas nec ad eas angu
los sic si in fig pna quo lnee diametra
les decase no eens q vna conta ee no posses
figere 4 angtos Ro 8 quare q fun est a
dispo scie q longi et latitudo (8) bo Ra quare
q fun est maor dispo scie q fz lon do et lat do est
q inq appel intrada profunde in screndo
secera et vsaxes tacq 8 vade ad 7 q fz p n
es dicq unz in quato q fun spatio sz q q (8)

ipso fum que est tria or. Q° q̃ vna mare heat
centrū vna profunditas sic terra Dbo sn aqua sup
ponit magis grossa est lui q̃ sn terra est sup pnt
causa pnt et magis longa terra or rāne tum
circumstancias q̃ mare heat centrū magis pro
dū q̃ terra Sn nada ad nos pnt est tua rā nos in
tra q̃ aqua q̃ se ipsa sine terra angulos facere no
pt quos faceres si heat magis profundum centrū
q̃ terra III° decima Dtr sonitus sn magis
q̃ profundiorē q̃ longi Dbo longitudo et idem
latitudi sn sn corpibus substancie sensibilis et
profundo sn nō est qz nā est magis grossa sn corpo
q̃ sn circumstantias est magis sensibilis sn pribus sug
ceibus q̃ gustare q̃ sn pribus sn sororibus et ro sonitu
re magis est p longitudine q̃ q̃ profundiorē sō bade
ad et pnt et dicas ium sn quatu sensibilium vi
cinitas que d magis q̃ profundiorē sentiens et
sensibilis q̃ q̃ longi et latitudine sensibilis este
sicut IIII° dicta est de cent quibus utibus applicas
ad hunc tractatū geome q̃ centrū pnt et q̃ corpo gnāo
Restat adhuc facere quos de quadraginta fig
o solum pnt q̃ si q̃ de illis dicti sn 2° pte hi scie.

De fine

finis est hi geome nova ad stiam et latu dni nri
aq̃ nemus oes gte et oio bō et est nouo q̃
nom est sunesa et q̃ hi nouu mō sunesti
mesuras corporales scilicet q̃ apparet sn fig pncipus
et q̃ubus Hec scia utilis est ut dicti sn pnt scilicet
et est scia q̃ lem addisci pt et q̃ illas pt Potuerunt
se tere ad aos scias Explicit hec scia parisiis sn
mense Julij Anno dni ad. CC XCIX
Et scripta a Joanne Cabrnario Ant° ~~Bagunno~~ Serra Ray
mūdi nōis amatissimo idibus octobris. 1511.

22

22

Consij
1